

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasasos pént sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 10 fillér.

Nyilttér pént sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, július 11.

Mai számunk főbb közlismenyei:

- A kormány bemutatkozása.
- A francia államtanács jegyzője Magyarországról.
- Száz korona — egy képviselőségért.
- Jánossy, a komédiás.
- Képek a t. Házból.
- A századosné szeretője.
- Nyár van.
- Budapest szerelmi életéből.
- Az udvar.
- Aradi kabaré.
- Aktuális emberek.
- Fégházból az elmegyógyintézetbe.
- Cigány-iskola Aradmegyében.
- Tarkaságok.
- A letartóztatott gróf.

Az aszfaltba süllyedt város.

Arad, július 10.

Háromszáz év múlva ezzel a címmel fognak látványos drámát írni rólunk. A városról, amelynek borzalmasabb sorsa volt, mint Herenlanum és Pompéjnek; amely rettentőbb véget ért, mint Messzina. A Kátrányszellem megbabonázta a város lakóit, akik ebbeli örületeikben mindent be akartak aszfaltolni. Az eget, a földet, a csillagokat, az élővízesatornát és a csálai erdőt. Valamit csak abszurdumnak kellett állítani, hogy Arad rögtön komolyan vegye és valósággá kenje. Az újságok, ha ezt a nyavalyát nevetségessé akarták tenni, úgy jártak, mint az a közismert vágselyi kereskedő és a gondolatolvasó bűvész. Ez a két ember egyszer, tud-

valevőleg, együtt utazott Ersekujvár és Bécs között. A bűvész azt mondta: — Fogadjunk öt forintba, hogy kitalálom a maga gondolatát.

— All.

— Nos maga azt gondolja: föl-megyek Bécsbe, fizetésképtelenséget jelentek, kiegyezem a hitelezőimmel s keresek tizezer forintot.

A vágselyei kereskedő szó nélkül kifizette az ötöst.

— No, ugye eltaláltam a gondolatát? — mondta a bűvész.

— Azt nem. De adott egy jó ötletet. Az megér öt forintot.

Az újságírók is azt mondták: „Már csak az hiányzik, hogy a határba vezető dűlőket aszfaltozzák!” A városi tanács pedig kapott a jó ötleten és kiaszfaltozta a határdűlőket. Az újságok fölfortyantak: „Még megérjük, hogy a legelőket is aszfalttal burkolják.” Nem telt bele egy félesztendő, s a kereken járó vaskondérok végig csurgatták szurokkal a legelőket, az erdőket. S a tanács még csak öt forintot se fizetett érte, mint a velyágslyei boltos a jó eszméért. Egy másik adomára is emlékeztetett ez a hóbort. A mérnök, mikor reggel a hivatalába botlott, ezt kiáltotta a műszaki személyzetnek:

— Van-e valami aszfaltolni való erre a hétre?

A műszaki személyzet ezt felelte:

— Nincsen. Már beaszfaltoztuk a cigánytelepet, a töltést, a nyári szin-

ház tetejét és a homokbányákat. Már nincs mit aszfaltolni.

— Nincs? Hát reggelre — legyen!

... Körülbelül így születhetett az a gondolat, hogy a Radnai-utat kiaszfaltozzák, amelynek munkáitai fölött most csóválhatja a fejét minden józan eszű szemlélő. Hogy miért kell aszfalttal, a városok fényűző-burkolatával alapozni egy kocsit-utat, amelyen reggeltől-estig csupa paraszt- és igás-szekér jár, nehéz járművek, amelyek a legrövidebb idő alatt tönkrezúzzák, gödrösre vágják az aszfaltot: arra még Aradon se találni okot. Mi pedig már sok képtelenséget viseltünk el ezen a téren. Hihetetlen számú külvárosi utcát aszfaltoltak végig; beaszfaltozták a halottak kényelme érdekében a temetőbe húzó országutat; az autobusz-járatok kedvéért kiaszfaltozták a Pécskai-utat, holott kiderült, hogy a Pécskai-uton egyáltalán nem fognak autobuszok pöfögni. Aszfaltoltak sikátorokat és zsákutcákat. De a Radnai-utat aszfaltolni — több mint százezer korona költséggel — csakis a könnyelműség biztos öntudatával lehet. Azok a jóra való glogováci, szabadhelyi, mikalakai, mondorlakai és egyébünnen való parasztgazdák, fuvarosok, akik a buzáikat s egyéb eladni valóikat a radnai-uton behozzák, teljesen meglettek volna békítve, ha kockakövekkel való burkolaton jönnek be Hiszen az aszfalt egyenesen alkalmatlan az olyan teherforgalomra, mint aminő

Zsur a szérűn.

(A pestmegyei aratók szardiniát, konzervet fogyasztanak. Innét már csak egy lépés ehhez):

Csütörtök este. Lilaszint
Páráznak friss buzakeresztek,
A szérű felé gomolyog
Akit a munka eleresztett.
Mint egy kopott Mednyánszky-kép,
Oly zürzavaros szín a tájék
Csütörtök este, sor szerint,
Zsurrt riantanak K. Tóth Mihályék.

Francia asztal. Sandvichek,
Angolna, sódar, kis geleével,
Himzett terítón tiz csokor,
A finom izlés száz jelével.
Szabódó kasza-ifjakat
K. Tóth Mihályné egyre nógat,
S az asztal alján zongora
Mulattatja az aratókat.

Asztalbontás van. Pletykaszót
Cserélnek az intim csoportok.
„A partija, ni, visszament,
Julisnak, ki itt szénát hordott.”
„Förgeteg Illésné felől,
Hallották? ... Közéleg a veszte,
Viszonyát anonim levél
A férje előtt leleplezte ...”

Pereg a chronique scandaleuse

Az egyik ferdit, másik tódit, —

S egy diszkrét boglya oldalán

Ábrándozó pár meghuzódik.

„Szeretem, Agnes. S boldogok

Mi nem lehetünk még se, lássa,

Engem gyür a szövetkezet

S magának nincsen apanázsa” ...

Odébb a vad érzékiség

Kever tüzet a buja vérhez.

Boris ajkán csókot harap

Egy Prevost lelkü, szőke béres.

A leány sikolt: „Menjen, ma chér,

A szája, jaj, csupa bagószag!

Használjon ezután cachout,

Ha akarja, hogy csókolózzak!”

Hajnalodik. Oszlik a zsur,

Lampionok pislogva égnek;

Kezet csókol az arató,

S egy koronát ad a cselédnek.

S letárgyalják sorra a zsur

Ki e miatt, ki pedig másért.

„Miennyit kell szólni, ugrani

Azért a csöpp, hideg falásért!”

Robotos.

Szegénység.

Iria: Szomaházy István.

Harmademeleti udvari lakás, piszkos, szünetet hagyott ripsz-butorokkal. A kredencen néhány csonka nipp, az ágyonemű kikandikál a rövid terítő alól. A butorokon a középsorsos család kényelmének néhány gyenge nyoma látható. Esti félhomány. A szobában ketten ülnek:

Pető, hatvanasnak látszó öreg ur, aki az ablaknál vastag pápászemen át újságot olvas. Az olvasást néha abbahagyja és pár pillanatig eikeseredetten bólogat.

Petőné, kicsiny asszonyság, kék perkál ruhában, épp azzal foglalatoskodik, hogy a lámpába petróleumot önt.

Petőné. (Halkan.) Tessék, már megint elfogyott a Péter olaj. Pedig tegnap hoztam nyolc krajcárért a fűszeres öl.

Pető. (Felnéz az újságból.) Hitelbe már nem ad?

Petőné. A múlt hónapi számlánkat se fizettük ki. Kiég a szemem, amikor be kell mennem hozzá valamiért.

Pető. (Keserűen.) Már megint az az örökös koldus-szemérem. Szégyelled, hogy nyomorgunk, pedig az egész világ tudja, hogy enni-valóra se telik.

Petőné. Nem azt dalolták valaha a bölcsöm felett, hogy a Péter-olajat hitelbe fogom venni a fűszerestől.

ezen az uton kifejlődik! A főtér közepső útját is erre való tekintettel nem aszfalttal, hanem keramittal főték. A keramit csakugyan drága lett volna; de a kockakő teljesen megjárta volna. A kissebesi gránitbánya ajánlatot is tett, amely kockakövekről szolt s ezzel az ut fentartásánál megtakarítást is lehetett volna elérni. Csakhogy itt nem takarékoskodni akarnak, hanem aszfaltozni.

És ez a város büszkélkedni szokott azzal, hogy ki dásainak és tevékenységének legnagyobb részét a kultúra, az iskolák foglalják le. Nem igaz. Ennek a városnak fő-hivatása: az aszfaltozás. Aszfaltozni fog, szakadatlanul, ész nélkül, egészen addig, a míg nemcsak az utat, hanem a házakat is ellepi az aszfalt; egyik réteget a másik fölé, egészen addig, míg a várost elborítja az aszfalt s nem lesz Aradból egyéb mint egy szurokhegy, a melynek tetején büszkén fogják a potrohukat dülleszteni a Magyar Aszfaltársaság igazgatósági tagjai

A kormány bemutatkozása.

Vihar a képviselőházban.

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, július 10

Ma mutatkozott be az ujonnan kinevezett *Wekerle*-kormány a parlamentben. A bemutatkozás nem ment egyszerűen a képviselőházban. Viharossá tette az ülést *Novoszel* Mátyás mentelmi ügye körül támadt differencia, amely az elnöklő *Justh* Gyula és a függetlenségi párt ugynevezett *leszerelő* csoportja között keletkezett. A kormány bemutatkozása se történt simán. Az ellenzéki képviselők törvényellenesnek mondták a kinevezést, de a képviselők többsége tüntető melegséggel fogadta a kabinet tagjait.

Pontban tíz órakor *Justh* Gyula megjelent az elnöki emelvényen. A képviselők betódultak a terembe. A kormány tagjai minden föltűnés nélkül foglalták el helyeiket, csak éppen *Kossuth* Ferencet éljenezték meg, amikor a te-

rembe lépett. Az elnök megrázta a csengőt, egy pillanatra elült a zszibongás és mély csöndben hangzott el az elnöki szó:

— Az ülést megnyitom.

(A bevezetés.)

Justh Gyula elnök az ülést megnyitva, a beérkezett irományok nagy sokaságát mutatja be.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter, akinek felszólalása meglepetést keltett, csupán több vicinális vasut engedélyezéséről terjesztett be jelentést.

Bozoky Árpád a házszabályokhoz kérve szót, éles szavakkal támadja a kormányt, amiért 134 interpellációt hagyott válasz nélkül. (Helyeslés a balpárton.)

Farkasházy Zsigmond: Az elnök urnak nincs szava a törvénysértéshez?

Elnök: Ami az én hatáskörömbe esik, azt megteszem.

Okolicsányi László az állandó igazoló bizottság nevében *Ochaba* Ágost, *Bartal* György, *Preszly* Elemér, *Valencsik* Ferenc és *Csemez* István képviselők igazolásáról tesz jelentést.

(Novoszel mentelmi ügye.)

Héderváry Lehel, a mentelmi bizottság előadója mentelmi ügyeket referál és indítványozza, hogy *Novoszel* Mátyás ügyét azonnal és közvetlenül tárgyalják. (Helyeslés.) *Novoszel* Mátyás ügyét ismerteti tehát és megállapítja, hogy csak „*Abcug Rauch*!”-ot kiáltott és ezért itélték el törvényellenesen. A mentelmi bizottság az előállításban nem látja a mentelmi jogot megsértve. (Nagy zaj. Ellentmondások.) A sérelem ott követetett el, amikor elítélték, ezért azt indítványozza, hogy a Ház állapítsa meg a sérelmet és utasítsa a miniszterelnököt a törvényes megtorlásra. (Helyeslés.)

Popovics Dusan magyarul olvassa beszédét és részletesen foglalkozik a *Novoszel*-üggyel és kéri a mentelmi bizottság javaslatának elfogadását. (Helyeslés.)

Vlád Aurél a javaslat egy részével nincs megelégedve. (Zaj.) A mentelmi jog megsértetett a letartóztatással is. Így ad be indítványt.

Elnök a vitát bezárja.

Héderváry Lehel előadó: Csak egyféle mentelmi jog van és ez a magyar képviselőház mentelmi joga. *Vlád* indítványát illetőleg az a véleménye, hogy csak az ítélet a sérelem s ezért fenntartja a bizottság javaslatát.

Felkiáltások: Elfogadjuk mind a kettőt.

Elnök: Ellenindítványnak adatott be.

Vlád Aurél konstatálja, hogy nem ellenindítványt adott be.

(Vihar az elnök miatt.)

A Ház a mentelmi bizottság javaslatát egyhangulag, *Vlád* indítványát a kormányval és az alkotmánypárttal szemben többséggel elfogadta.

Amikor az elnök az eredményt kihirdette, a néppárton *Hencz* Károly, az alkotmánypárton *Emödy* József és a függetlenségi párton *Zlinszky* István kiáltozni kezdtek:

— Ellenpróbát kérünk, nem volt többség! Elnöki részrehajlás! (Nagy zaj.)

Batthyány Tivadar gróf (*Zlinszky* felé): De igen, többség volt!

Zajos felkiáltások: Éljen az elnök! (Viharos éljenzés és taps.)

Elnök a nagy zajban *Hencz* Károlyt rendreutasítja. (Éljenzés a baloldalon.) Tiltakozik az ellen, hogy az elnököt meggyanusítsák. (Ujabb éljenzés és taps.)

A zaj azonban folyton tovább tartott és különösen *Zlinszky* István és *Batthyány* Tivadar gróf között támad éles szóváltás, amelyből azonban a nagy zszivajban csak a heves gesztikulálás látszik. *Zlinszky* úgy előrehajol az előtte ülő *Batthyány*hoz, hogy már-már tettelességnek látszik.

Elnök végre öt percre fölfüggeszti az ülést.

A képviselők részben a teremben, részben a folyosón folytatták az elkeseredett szóharcot, *Hencz* Károly néppárti képviselő pedig ivet körözött, amelyben zárt ülést kért.

Amikor aztán *Justh* Gyula ismét megnyitotta az ülést, a zárt ülést el is rendelte és ujabb tíz perc szünetet adott a karzatok kiürítésére.

(Forrongás a folyosón.)

A zárt ülés megkezdése előtt elrendelt ujabb szünetben a folyosókon a legnagyobb forrongás uralkodott.

— Éljen a koalíció! — kiáltották gunyosan a függetlenségi, különösen a bankcsoport tagjai, míg *Baross* János, *Okolicsányi* László, az alkotmánypártiak és a néppártiak *Justh* ellen fakadtak ki.

Batthyány Tivadar gróf nagy csoportban fejtegette, hogy nem szabad megengedni, hogy utcai tüntetéseknek a képviselőket előállithassák.

Lányi Mór kijelentette, hogy bár ő *Vlád* indítványa ellen szavazott, a többséget el kell ismerni.

Pető. (Gunyosan.) Oh, tudom! A Róznér hercegek, akiknek a kastélyából származtál...

Petőné. Ha a Róznerek nem is voltak hercegek, de mindig tisztességes háztartást vittek. Istenem, ha ezt valaki lánykoromban megjósolta volna.

Pető. Talán azt akarod mondani, hogy én vagyok az oka?

Petőné. Te se mondhatod, hogy én valami pazarló teremtes voltam. Teljes életemben ajánlaltam magamtól egy tisztességes ruhát. Más asszonyok...

Pető. Azok selyemben meg bársonyban jártak, ugy-e? Persze, más asszonyoknak jóra való férjük van, míg nekem...

Petőné. Én nem mondtam rád semmi rosszat.

Pető. De a sorok közt engem vádolsz minden bajunkért. Pedig gyerekkoromtól annyit törtem magam, hogy más öt embernek is elég lett volna.

Petőné. Nem volt szerencsénk, ez az egész.

Pető. Scherer talán többet dolgozott, mint én? Vagy az a madárfejű *Bokrosi*? Naphosszat a kávéházban lebzseltek, kártya nélkül még talán lélegzeni se tudtak, míg én sohase tanultam meg semmiféle játékot. És lám, azoknak házuk meg vagyonuk van, míg én akár éhen halhatok vén napjaimra.

Petőné. Amikor még Aradon boltunk volt s annyit lophattam a pénzes fiókból, amennyi csak magamnak tetszett, akkor is félóráig alkudtam a piacon rongyos három krajcár miatt.

Tizenöt éven át mindig szerettem volna fagyaltot enni — és sohase volt szívem, hogy husz krajcárt kidobjak érte.

Pető. Elég ostoba voltál. Most egészen mindegy lenne.

Petőné. Az már igaz. (Nagyot sóhajt.)

Pető. A menydörgős menykő ütötte volna meg a gazdag rokonokat.

Petőné. Talán megint ott voltál a Samu öcsédnél?

Pető. Félóráig várakoztatott az előszobában, aztán gorombán kijelentette, hogy semmit se tehet értem.

Petőné. Pénzt kértél tőle?

Pető. Dehogy. Arra kértem, hogy ajánljon valahová raktárnoknak, vagy valami ilyesfélének. Csakhogy öt- vagy hatszáz pengőt kereshetnek évenként.

Petőné. Az ő gyárában akár tíz állást is adhatna.

Pető. Az idegenekért tűzbe-vízbe fut, a saját verét kutyába se veszi. Tudod mivel hozakodott elő?

Petőné. Mivel?

Pető. Hogy a felesége negyven forintot költ naponként a fürdőben. Örül, ha azt előteremtheti valahogy.

Petőné. Talán attól tart, hogy vén vagy már a munkához?

Pető. Ma is le tudnám ütni az öklömmel. Egyszer még ugyis az lesz a vége.

Petőné. Szent Isten, csak azt kellene, hogy becsukjanak! Megtiltom, hogy hozzá nyulj!

Pető. A gazember! Ehen pusztulhatnék miatta, akkor se mozdítaná meg értem a kisujját. De még egyszer meg fogom neki mondani a véleményemet.

Petőné. Mit akarsz mondani neki?

Pető. Azt hiszed, hogy nem merek beszélni vele? Ha még sohase mondták meg neki az igazat, én megmondom. A fülebe fogom kiáltani, hogy alávaló bitang.

Petőné. (Ijedten.) Jézusom!

Pető. Csak bizd rám! Ugy el fogok banni vele, hogy egész életében megemlegeti. Nekem ugyan nem imponál a pénzével.

Pár pillanatnyi csönd. Az asszony gyújtóért megy a konyhába és hangos sóhajtozás közt lámpát gyújt. *Pető* az ablakból az asztal mellé hurcolkodik az ujságjával.

Petőné. Az a lány is, nem tudom, hogy hol marad?

Pető. Bizonyosan az utcán csatangol, mint rendesen. Jobban érzi magát, mint idehaza.

Petőné. Szegény gyerekeknek ugye igen van más öröme annál a kis sétálásnál.

Pető. Hát nekem mi örömöm van? Itt kuksolhatok naphosszat, egy pipa dohány nélkül. Még kilenc krajcárom sincs, hogy egy pakli dohányt vehetnék.

Petőné. Ha az a pár forintunk nem volna, amit az *Ilonka* keres...

Pető. De nagyra vagy a keresetével! Öt éve dolgozik a masamódnál s még mindig nincs többje négy forintnál hetenkint.

Kmety Károly igen nagy érdeklődés mellett fejtegette, hogy az elnöknek a határozat ki-mondására vonatkozó nyilatkozatát nem lehet vita tárgyává tenni, s ez még zárt ülésen sem engedhető meg. Ennek következtében a zárt ülésnek nincs is más tárgya, mint ennek konstatálása, amely után nyomban berekesztendő.

Justh Gyula is helyeselte ezt az álláspontot.

Pontban negyed tizenkét órakor vette kezdetét a zárt ülés, amelyből állandóan óriási zaj és tombolás hallatszott ki a folyosóra. A folyosói életet különben igen élénk-ké tette a hölgyek nagy sokasága, akik a karzatról kiszorulva a folyosói élet zsibongásában gyönyörködtek.

(A zárt ülés.)

Justh Gyula elnök megnyitja a zárt ülést és felolvastatja az ívet, amely szerint a zárt ülést tíz néppárti és tíz alkotmánypárti képviselő kérte.

Hentz Károly, mint az aláírók elseje, indokolja a zárt ülés összehívását. Az iménti szavazásnál az elnök a házszabályt megsértette. Az elnök részrehajló volt, mert mindig egy frakció politikáját követi. Reméli, ez többé elő nem fordul. (Nagy zaj az alkotmánypárton. Abcug Justh! Taps és éljen a baloldalon.)

Justh Gyula elnök: Nem igaz. (Taps, éljenzés.) Én megvédtem az elnöki szék pártatlanságát. A többséget egész határozottan konstatálni lehet. Azért nem rendeltem el ellenpróbát. A 228. szakasz alapján joguk lett volna a képviselőknek a megszámlálást kérni. De ezt nem tették. Ezentul is úgy fogok eljárni, mint eddig. Ezentul is pártatlanul fogok eljárni. (Viharos tüntetés. Nagy zaj.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: Félre kell tenni szimpátiát és antipátiát. Feltételezi a Ház elnökéről, hogy pártatlanul járt el. Az elnök enunciacióját nem szabad vita tárgyává tenni. Sokkal fontosabb események előtt állunk, semhogy ilyen kis ok miatt a mai helyzet felborítható. Kéri, térjenek napirendre.

Elnök kérdi, kíván-e még valaki szólni, ha nem, a zárt ülést berekeszti.

(A nyílt ülés.)

Tizenkét órakor ismét megnyílt a nyílt ülés. A karzatok ismét zsufolásig megteltek.

Justh Gyula elnök az ülést megnyitva kons-

tatálja a mentelmi ügyben benyújtott indítványok elfogadását és felolvastatja az indítvány és interpellációs könyvet. Javasolja, hogy az indítványok megokolására annak idején tűzzenek határnapot.

Pilis István kéri, hogy a megokolást hétéfőre tűzzék ki. Ilyen értelemben ellenindítványt ad be.

A Ház az elnök javaslatát fogadja el.

Nagy György: Majd karácsonykor tárgyaljuk az önálló bank indítványát. (Derűtség, zaj.)

(A kormány bemutatkozása.)

Negyed egy óra volt, amikor Wekerle Sándor miniszterelnök benyújtja a királyi kéziratokat és kéri azok felolvasását.

Csizmazia Endre felolvassa a királyi kéziratokat. (Eljenzés és taps.)

Nagy György: Az önálló bankot éljenzé- zék! (Zaj.)

Felkiáltások: Hallgass, csonka Gyuri. (Derűtség.)

(Az egyes miniszterek kinevezését éljenzéssel fogadták, feltűnt, hogy *Andrássyt* csak az alkotmánypárt éljenzi.)

Wekerle Sándor: Április 24-én beadtuk lemondásunkat, de a király megbízott az ügyek vezetésével. Minthogy a parlamentáris kibontakozás nem sikerült, csak úgy voltunk hajlandók megmaradni, ha a király újból kinevez bennünket. Ezt kívánja a parlamentárizmus. Habár csak a bankkérdésben merültek fel differenciák.

Felkiáltások: Hát a választói jogban?

Wekerle Sándor: Nem. De azért kérjük a Házat elnapolni, mert parlamenti tárgyalások vezetésére nem érezzük magunkat hivatottnak. Ezt kívántam csak a képviselőháznak tudomására hozni. (Helyeslés.)

Bakonyi Samu rámutat arra, hogy a parlament szokatlan helyzettel áll szemben. Ez abban jelentkezik, hogy mikor a parlamentben meg van a kétségbevonhatatlan többségi párt, a megoldás nem ennek a többségnek kormányrajutásával történt. A függetlenségi párt 3 év alatt rászolgált arra a bizalomra, hogy a kormány vezetésével megbizassék. Visszautasítja azt a vádat, mintha a párt a választói jog megalkotását megakadályozta volna. A függetlenségi párt mindég a népjogok kiterjesztéseért harcolt. A bankkérdésben utal a pártnak a tekintetben hozott határozatára. Az országnak az

önálló bankra való joga kétségtelen. A függetlenségi párt külön is fizetett árt az önálló bank felállításáért. Ehhez a többségi párt ragaszkodik. Felolvassa ezután a függetlenségi párt értekezletén hozott határozatot, kéri annak elfogadását, mert a többségi elv parlamenti érvényesülése van benne. (Helyeslés.)

(A többi pártok.)

Csepány Géza a balpárt nevében nem veszi tudomásul a kormány kinevezését. Határozati javaslatot nyújt be, hogy a Ház a kormány iránt fejezze ki bizalmatlanságát.

Szell Kálmán az alkotmánypárt nevében örömmel látja, hogy az ország kormánya rövid időre a legmegbízhatóbb kezekbe kerül, de nem érez a felett megnyugvást, hogy ez a megoldás csak ideiglenes. Hozzájárul a határozati javaslatához.

Hoffmann Ottó a kormány kinevezését a parlamentáris elvekkel nem tartja összeegyeztethetőnek.

Molnár János a néppárt részéről bizonyos fentartással hozzájárul a határozati javaslatához.

Mezőfi Vilmos felszólalása után az elnök bezárja a vitát és áttérnek az interpellációkra.

(Hol vannak a miniszterek?)

Kmety Károly terjeszti elő interpellációját a bosnyák alkotmánytervezet ügyében.

Bozóky Árpád kéri megállapítani a Ház határozatképességét.

Ez egy kis akadálylyal jár, mert alig néhány képviselő volt a teremben.

Mezőfi Vilmos kiált az elnök felé:

Hogyan lehetséges az, hogy oly fontos interpelláció alkalmával, mint a Kmetyé, egy miniszter sincs jelen. Hajlandó-e elnök ur tudomásul venni ezt a hallatlan esetet, mely a Ház határozott kigunyolása.

Ekkor lépett be a terembe Josipovich Imre, akit éljenzéssel fogadtak.

Bozóky Árpád kéri a teremben levő képviselők megszámlálását.

Elnök ezt elrendeli, konstatálja, hogy összesen 23 képviselő van jelen. Az ülést 10 percre felfüggeszti.

Tíz perc után elnök újból megnyitja az ülést. Tíz képviselő van jelen, de időközben

Petőné. Mit akarsz egy gyöngye leánytól? Pető. Ugy-e most jó lenne, ha fiad lenne? Az bezzeg kényelmesen eltartana bennünket. De mindig irtóztál attól, hogy gyereked legyen. Most aztán koplalhatsz, amíg le nem hunyod a szemedet.

Ujra elhallgatnak. Petőné kicsoszog a konyhába s tüzet gyújt. Pető pár pillanat múlva követi.

Pető. Már egész sötét van és még mindig nincs itthon...

Petőné. (A tüzhely előtt térdel.) Nyugodt lehetsz, hogy nem követ el tisztességtelen dolgot. Ha alávaló akarna lenni...

Pető. (Hevesen.) Talán valami becsutelt ajánlatot tettek neki?

Petőné. (Sugva.) Egy finom ur már ötször-hatszor egész hazáig kísért. Azt mondta neki, hogy tebe-vajba fűrésztene...

Pető. (Kidagadt erekekkel.) Ki az az ember?

Petőné. Ne kiabálj, hiszen senkise mondta, hogy Ilonka hallgat rá. Sokkal tisztességesebb, semhogy akárki is elesavarhatná a fejét. Pedig ha rossz vér volna benne...

Pető. (Rekedten.) Még ma kitekerném a nyakát!

A konyhaajtó halkán kinyílik s a szegényes kacérsággal öltözött Ilonka szégyenlősen belép. Nagyon szép, karcsu leány, de kissé sápadt. Az anyjának szó nélkül kezét csókol.

Petőné. Hol jártál ilyen soká?

Ilonka. Egy bárónőnek a lakására kellett vinnem az új kalapját.

Petőné. Hol lakik az a bárónő?

Ilonka. (Akadozva.) A József-köruton.

Pető. (Morogva.) A József-köruton nem is laknak bárónék!

Petőné. Vesd le a kalapodat és segíts tüzet rakni. Már nem bírom a mellemet a köhögéssel.

Ilonka. (Engedelmeskedik.)

Petőné. (Figyelmesen nézi.) Te sirtál?

Ilonka. (Ejénken.) Én? ... Dehogy ...

Odakünn szél van és nagyon kifújta a szemememet.

Pető. Nem adott valami borraivalót a bárónő?

Ilonka. (Halkan.) De adott.

Pető. Mennyit?

Ilonka. (Miközben buzgón foglalkozik a tüzzel.) A bárónő leültetett és sokáig elbeszélgetett velem ... Mikor elmondtam neki, hogy öreg szülőim vannak és hogy szegények, két év óta nyomorognak, hogy apának néha dohányra se telik és hogy anyuska reggelenként nem mehet a piacra, hát velem együtt ő is sirva fakadt ...

Petőné. (Kíváncsian.) Óh, milyen áldott jó teremtes lehet!

Ilonka. Aztán megsimogatta a hajamat és azt mondta, hogy majd megsegít bennünket a jó Isten ... És hogy apa ne legyen kénytelen nélkülözni a megszokott pipáját, hát (reszketni kezd) hát ... kivett husz forintot és ideadta ...

Petőné. (Megindulva.) Istenem!

Pető. (Felugrik. A leányt borzasztó erővel vállon ragadja.) Kitélt kaptad azt a pénzt!

Ilonka. (Rémülten.) Én ... én ...

Petőné. (Kisabadijtja Ilonkát az apja karjaiból.) Nem akarsz megfojtani ezt a szegény gyermeket?

Pető. Csak azt akarom tudni, hogy honnan vette a pénzt ...

Petőné. Talán elment a józan eszed! (Ilonkát gyöngéden leülteti a konyhaszékre.)

Pető. Megölöm!

Magánkívül föl- és alájár, míg Ilonka csöndesen zokog a konyhaszéken. Petőné egy fazékba vizet öntött és az edényt a tüzre állítja. A konyha mindjobban elsötétedik. Az öreg ember lépései egyre lassubbakká lesznek, végre megáll és hosszasan kitekint a konyhaajtón át a folyosóra. Aztán szó nélkül bemegy a szobába s a szekrény tetején rakosgat valamit. Negyedóra múlva ismét kijön a konyhába.

Pető. (Csöndesen.) Nem akarsz leküldeni a boltba?

Petőné. Miért?

Pető. Hogy valami vacsorát összeüthess ...

Petőné. (Vállat von.) Amennyi étvágyam nekem van ...

Pető. (Ismét kinéz a folyosóra.)

Petőné. Talán te akarsz hozatni valamit.

Pető. (Olyan csöndesen, hogy alig lehet érteni a szavát.) Ha lemegy, hozhatna egy pakli dohányt ... Egy pakli tizenhárom középhinomat ... A pénzt úgy is föl kell váltani, hogy reggel idejében a piacra mehess.

Bozóky is eltávozott és így nyugodtan folytathatták tovább a tanácskozást.

Elnök az ülést két órakor bezárta. A legközelebbi ülés hétfőn délelőtt 10 órakor lesz.

A főrendiház ülése.

A főrendiház délután 2 órakor tartott ülést Dessewffy Aurél gróf elnöklete alatt. Az ülésen 15 főrend jelent meg.

Elnök az ülés megnyitása után jelenti, hogy királyi kézirat érkezett a miniszterelnöktől a kormány újabb kinevezésére vonatkozólag.

Wekerle Sándor miniszterelnök ezután szóról-szóra elmondotta a képviselőházban elmondott beszédét. Boosánatot kért a főrendiháztól, hogy a képviselőházban felolvasott királyi kézirat a hosszú vita miatt még nem érkezett meg. Kéri, hogy a kormány kinevezését szóbeli előterjesztése alapján vegyék tudomásul.

A főrendiház a kinevezést azzal vette tudomásul, hogy a királyi kéziratot a legközelebbi ülésen fogják felolvasni.

Az ülés fél három órakor véget ért.

Száz korona — egy képviselőségért.

Egy kortes városi hivatalnok pöre.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 10.

A makói kir. járásbírósg ma furcsa pert tárgyalt. Egy volt városi hivatalnok indította egy közismert városi képviselő ellen.

A volt hivatalnok keresetében azt adta elő, hogy *ő bizonyos szolgálatokat* teljesített a városi képviselőnek, ezért kéri a jutalmazását.

A mai tárgyaláson aztán azzal egészítette ki keresetét a volt hivatalnok, hogy őt a mostani városi képviselő a múlt év őszén megejtett városi képviselő választást megelőzőleg azzal bizta volt meg, hogy korteskedjék képviselővé választása érdekében s ígérte, hogy ezért — hogyha megválasztják. — illően megfizet. Megválasztották, tehát most követeli a sikeres korteskedés díját. Száz koronára értékeli a városi képviselőséget, hát ennyit követel.

Elmondta a kereset, hogy a korteskedés érdekében teljes tizenöt napot töltött el a felperes kortes. Elmondta azt is, hogy a korteskedés idején még városi hivatalnok volt.

A perbeidézett városi képviselő a volt kortes minden állítását kereken tagadta.

A per aztán nem is a tagadáson, hanem egész máson dőlt el. Tisztára azon, hogy a bíróság *erkölcstelen* dolognak jelentette ki, hogy városi hivatalnok korteskedésre adja el magát.

A bíróság elutasította a volt városi hivatalnok keresetét, azzal a rövid indokolással, hogy ha még igaz is, amiket keresete támogatásul elmond, keresete akkor is — turpis kauza, vagyis — *erkölcstelen ügylet*, amelyhez a bíróság sohse nyújthat segédkezet.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Kirándulás a déli Kárpátokba. Az aradi turista egyesület augusztus hó 6—8-án, háromnapra terjedő nagyszabású kirándulást rendez Erdélybe. Nem mindennapi szórakozásban és élvezetben lesz részök azoknak, kik e változatos és eleven programmal bíró kirándulásra augusztus hó 2-án este 6 óráig az egyesületi irodában (Vass szálló I. emelet) és Kerpel Izso könyvkereskedésében kitett iven. Indulás vonattal 5-én este 10 órakor, érkezés Aradra 9-én, reggel 5 órakor. A kirándulásra vonatkozó felvilágosítások az egyesületi irodában szerezhetők, mindennap délután 4—7 óráig.

A francia államtanács jegyzője Magyarországról.

Őszinte szavak.

*

A függetlenségi párt félhivatalos lapja, a „Budapest” rendkívül érdekes és komoly megfigyelésre méltó eseményről ad számot. Most jelent meg Párisban Gabriel Louis-Jaray-nak, a francia államtanács jegyzőjének könyve „A társadalmi kérdés és a szocializmus” címmel. A szerzőt a francia kormány és a párisi földrajzi társaság küldette Magyarországra. A tudós francia író a mai magyar élet fundamentális problémáit fejtegeti, még pedig nem teljesen tárgyilagos néző pontból. A Budapest nyomán közöljük belőle a következőket:

Politikai válság.

Magyarországon az utóbbi időkben — kezdi a szerző — két fontos politikai tény ragadja meg figyelmünket. Tudjuk, hogy a magyar szabadelvű párt legyőzött a Tisza István gróf által vezetett választások alkalmával s miután harminc évig kormányozta az országot, egy csapásra majdnem végkép eltűnt. A képviselőházban nincs ma, aki „szabadelvű”-nek vallaná magát s a párt egykori vezérkara vagy táborát, vagy nevet eszerélt. Politikailag ez megmagyarázhatatlannak látszik, mert semmi esemény nem merült föl Magyarországon, mely fenekéstől fölforgatta volna a helyzetet. De ha vizsgáljuk, mit képviselt a szabadelvű párt társadalmi szempontból, nem esodálkozunk többé. Egy hajdan erős társadalmi osztály tönkre megy, fölcsúszásnak indul. Ez a magyar gentry sorsa, azé a földbirtokos középnemességé, mely legszilárdabb támasza volt a Tisza Kálmán kormányzásának. A vereség után államférfiai félrevonultak, hivatalnokai megtartani igyekeztek hivatalukat, míg egészséges elemei szövetkeztek az arisztokráciával. Így tűnt el a szabadelvű párt minden nyom nélkül.

A másik tény, a melyre gondolunk, hogy 1867. óta először jutott Magyarországon egy abszolút minisztérium kormányra: a megelőző összes összeütközések a magyar nemesség és a király közt békésen és a nemesség megelégedésére intéztettek el. De ime a katonai kérdés mindent megzavart. A király emelni akarja a hadilétszámot, Magyarország kész rá, de külön magyar hadsereget követel. Egyik sem enged s ekkor jön az államcsíny. Fejérváry bárót nevezi ki miniszterelnökké a király s beáll az exten állapot, melynek rövid tartama után egy valószínű békeszerződés jön létre, melyet írásba foglalnak és aláírnak. Ez a híres titkos paktum, mely egyebek közt kötelezi a koalíciós kormányt az általános szavazati jog életbeléptetésére.

Az ipari munkások.

Szerző áttér ezután az ipari proletáriátus társadalmi helyzetére.

Az egykor kizárólag földmivelő Magyarország mondja — körülbelül tizenöt év óta aránylag nagy erőfeszítést tesz, hogy ipart teremtsen magának, különösen nagyipart, melylyel eddig ugyszólván éppen nem bírt. Ez az ipar még nem nagyon virágzó és nem is kiterjedt, mind amellel tényleges fontosságával bír társadalmi szempontból. Magyarország lakosságának mintegy 20 százaléka él ma iparból. A nagyon fiatal munkásosztálynak azonban nincsenek tradíciói, nincsenek kiváló vállalkozói és ügyes munkásai, kik erősebb fejleszthetnék az ipart; aztán meg különböző műveletlen nemzetiségektől áll, kik közt a magyarság éppen nem igyekszik határozott tutsúlyra vergődni, mintán lútozik minden ipari munkától. A magyar ember csak akkor mond le a mezzei munkáról, ha már nem tehet másképp s akkor is inkább új életet próbál tul az oceanon, semhogy a hozzá szomszédos gyárat felkeresné.

Majd a proletáriátus politikai helyzetét és a társadalmi politikát veszi boncolás alá a szerző.

És most, — mondja, — ugyszólván a magyar belpolitika szívébe hatolunk be.

A mai választói rendszer mellett a proletáriátus semmi szerepet nem játszik a választásokban. Parlament és kormány a jómódu osztályokból kerül ki; a nemesség irányítja. Sőt a koalíció megteremtése óta még nagyobb befolyásra jutott. A király azonban ragaszkodik a választói reformhoz s az egész magyar belpolitika most e probléma körül forog.

A választói jog.

Az általános választói jog teljesen átalakítaná a politikai élet feltételeit Magyarországon. Ma a cenzus általában véve husz korona, ami annál magasabb taksa, mert az ország éppen nem gazdag. Azért is 4 332 000 nagykorú férfi közül 1905-ben csak 970 000 választó volt, vagyis huszonkét százalék és e számból csak 48 000 volt a munkás ember.

Ami azt jelenti, hogy a városi és mezzei munkások ma ugyszólván semmi választói joggal nem bírnak. Emellett a választási rendszer úgy van esinálva, hogy a leghatásosabb akciót biztosítja a kormánynak s nagy hatalmat ad a pénznek úgy, hogy Magyarország 413 képviselője tényleg a gazdag osztályokat, mindezek fölött a földbirtokos nemességet képviseli, mely kezében tartja a hatalmat az összes megyékben. Munkás, iparos nem található a képviselők közt, ellenben van mintegy ötven mágnás, körülbelül 160 nagy földbirtokos, vagy 30 pap és 100 ügyvéd.

Ha elgondoljuk, hogy a főrendiházban a nagy többség nagybirtokosokból, püspökökből, főméltóságokból kerül ki; látjuk, hogy a hatalom minden organuma kívül áll a proletáriátus és a kis emberek befolyásán s ellenkezőn a többi társadalmi osztályok impulzusainak és érdekeinek engedelmeskedik. A valódi általános szavazat mellett egészen ellenkező lenne a helyzet; a proletár osztályok talán többségben lennének a választók közt. Ezért is volt érthető az uralkodó osztályok rémülete, mikor Fejérváry a nép közé dobta az általános szavazati jog ígérését. Ugy fogták ezt fel: mint frigyie lépést a király és a proletáriátus közt a magyar nemességgel szemben. A koalíció és a hatalmon levő osztályok fenn akarják tartani a jelenben és a jövőben a magyar hegemoniát s a gazdag, felvilágosult és hagyományos osztályok tekintélyét.

Sajtó viszonyok.

A sajtószabadság csak papiroson van meg. A kormány a legszigorubb rendszabályokat alkalmazza a vele ellenséges sajtóval szemben és a törvényszékek ítéleteikben felelnek a kormány megtorló politikájának. A Polónyi igazságügyi miniszter 1906 jul. 18-iki beszéd; világosan elárulta a követett tervet, mikor egyik képviselőnek azt felelte, hogy bizonyos esetekben szükségesnek tartja a lapok előzetes elközbását.

Budapesten sokkal több lap jelenik meg, mint amennyi előfizetőkből és hirdetésekéből megélhetne: a bankok és társaságok kénytelenek sajtóegyezségre lépni velők, különben állandó támadásoknak vannak kitéve, mint a jockey-klubbal s a totalisateurrel történt. Ehhez járul a kormány szubvenciója egy kissé speciális formában. Köztudomásu dolog ugyan is a magyar fővárosban, hogy nem brutálisan a rendelkezési alapot osztják ki a lapok közt, hanem a képviselőket vásárolják meg, kik a lapok élén állanak vagy azokba írnak a minisztériumok melletti ügyvédek speciális rendszere által.

Magyarországon ugyanis a miniszterek sajtó tetszésük szerint adhatnak kormánynehatalmazásokat, vagy hatalmi kegyet számtalan esetben. S a felek, hogy kéréseiket támogassák, megszokták, hogy képviselőt választanak védőjökül, aki aztán az ügyvédjök nekik s kit a szerint honorálnak. A képviselő aztán él befolyásával a hatalomnál, vagy világosabban szólva: hallgatag paktum jön létre a képviselő s a miniszter közt. Ez a szokás, vagy hogy nevén nevezzük a gyermeket, ez a trafika olyan állandó alkalmazásban van, hogy egy velem ismerős képviselő, hogy az alkalmazatlankodókat nyakáról lerázza, ezt a figyelmzettetést volt kénytelen az ajtójára kiírni: „Itt nem fogadtatik el a minisztériumoknál való prókátorkodás.”

Tuloznak-e tehát azok, akik azt állítják, hogy valami keleti erkölcsök érezhetők, mihelyt a budai várhegyhez ér az ember?

Cigány-iskolák Aradmegyében.

Varjassy tanfelügyelő a kultuszminiszterhez.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 10.

Ószentanna és Pankota községekben több mint 50 évvel ezelőtt letelepedett cigányok, a községi előjáróság, illetve az állami iskolai gondnokság útján, azzal a kérelemmel fordultak Aradvármegye kir. tanfelügyelőjéhez, hogy tanköteles korban levő gyermekeik részére egy, ugynevezett *cigány-iskola* felállítása iránt illetékes helyen tegyen előterjesztést. Kérelmüket ama figyelemre méltó és meglepő indoklással támogatták, hogy gyermekeikből vallásos és erkölcsös magyarérzelmű embereket, törvény tisztelőket, munkaszeretőket, a társadalomnak hasznos, számottevő polgárokat óhajtanak nevelni, de ennek legelemibb előfeltétele az iskola, amit ők üldözött voltuknál fogva nélkülözni kénytelenek. Előadták, hogy gyermekeiket eddig nem iskoláztatták, részben azért, mert a község szélén, az iskolától távol laknak, szegényes és hiányos ruházatuk miatt különösen téli időben a távol fekvő iskolákba nem járhatnak, részben pedig azért, mert nem akarják gyermekeiket a más anyanyelvű tanuló társak gunyolódásának kitenni, mely gunyolódás úgy a felnőttek, mint a gyermekek lelkében még jobban fokozná azt a hiedelmet, hogy ők a társadalom fekélyei. Az ebből fakadó elkeseredés lelkükben erős visszahatást szülne és maradandó nyomokat hagyna késő vénségükig. De különben is a községükben levő iskolák tulsufoltak, s gyermekeiket az iskolákba fel sem veszik.

A kir. tanfelügyelő a kérelem előterjesztése után megállapította, hogy Ószentannán 128, Pankotán pedig 50 letelepedett cigány-család van; az előbbi 506, az utóbbi 215 tagból áll, kik már évtizedek óta laknak az említett községekben általuk szegényesen felépített rendes házikókban s kuruzslással, jövendőléssel, kártyavetéssel és koldulással tartják fenn magukat.

Megállapította továbbá, hogy a cigánytanító kötelesek száma Ószentanna községben 78, Pankota községben 55, kik nemcsak a törvényes oktatást nélkülözik, hanem oktatásban egyáltalában nem részesülnek. A tanköteles gyermekek a cigánytelepen teljesen lerongyolódva, szájalmas helyzetben, tétlenül töltik a napot és rossz példákat látó és azon alapuló viselkedésükkel káros befolyással hatnak a más anyanyelvű iskolás tankötelesekre is. Irni-olvasni sem gyermek, sem felnőtt nem tud. Iskolába soha sem jártak. Istenről, hazáról halvány fogalmuk sincs. A gyermekek teljesen iskolázatlanul nőnek fel, lelkük durva marad, bűncselekmények elkövetésére könnyen hajlandó s így nem csoda, ha a társadalomnak rettegett alakjai maradnak.

Aradvármegye tanfelügyelője amaz emberbaráti eszmétől vezéreltetve, hogy a cigány gyermekeket a teljes erkölcsi elzülléstől megmentse, a kérelemnek *készséggel tett eleget* s úgy a tanügy, mint a humanizmus szempontjából is elszomorító állapot orvoslása céljából az ügyet a közoktatásügyi miniszter elé terjesztette.

A hivatalos iratokban szokatlan meleg hangú előterjesztésben a kir. tanfelügyelő a többek közt kiemeli, hogy a cigányok, ezek a szerencsétlen teremtések születésüknél fogva kidobódtak az utcára, ahol embertársaiktól meg-

vetésben, gunyban, üldözésben részesülnek, ahol az erkölcsatlenség, a bűn, a züllés marta-lékai. Emberbaráti szempontból felette kívánatos, hogy megfelelő oktatásban való részlet-téssel mentessenek ki ezek a szájalomraméltó kicsiny lelkek a társadalomra is veszélyes zül-lésből, melyből saját erejükkel nem tudnak menekülni. Előadja továbbá, hogy a kormány és a társadalom által megindított ugynevezett cigány-kérdés-mozgalom megoldását nagyban elősegítené, ha a még zsenge korban lévő, fogékony lelkű cigány gyermekeket a rendes iskolába járásra lehetne szoktatni és ott megfelelő vallás-erkölcsös oktatásban részesíteni, mert a fogékony gyermeki lélek csiszolása, oktatása mellett remélhető, hogy a cigányokban a társadalom idővel hasznos, munkaszerető, számottevő polgárokat fog nyerni s megszűnik a cigányok vadságától, embertelenségétől való ret-tegés.

A cigányok kérelmét Ószentanna és Pankota községek képviselő-testülete, lakossága is melegen támogatja, az iskola felállítását óhajtja, azt anyagilag elősegíti s így remélhető, hogy a miniszter meghallgatja a cigányok kérelmét.

Ha a miniszter a kir. tanfelügyelő előterjesztését elfogadja, úgy — tudunkkal — ez a két iskola volna az egyedüli az egész országban, ahol *tisztán cigánytanítótelesek* részesülnek oktatásban.

Képek a t. Házból.

★

Budapest, július 10.

(Politikai munkatársunktól.) Tíz óraker már zsufolva a karzat és a folyosó. A virgon-cok híreket hoznak és visznek. Eleven élet lük-tet a folyosón. Hir érkezett arról, hogy az ülést megelőzően a nemzetiségi párt értekezletet rö-gtönzött, amelyben megállapították a megteendő nyilatkozat szövegét. A nemzetiségi párt se parlamentárisnak, se alkotmányosnak el nem ismeri a kormányt s vele szemben bizalmatlan-ságát nyilvánítja. Hirt hoznak arról, hogy Nagy György is felszólal s felolvassa Kossuth Lajos-nak 60 év előtt elmondott beszédjét. Hirt hoz-nak arról is, hogy a balpárt vezérszónoka bizal-matlanságot jelent be, mert se a bank, se a választójog kérdésében a kormány nem nyilatkozott s mert többsége a kormánynak nincs. Hirt hoznak végül arról, hogy Hoffmann Ottó megteszi ugyanazt az indítványt, amelyet Kos-suth Ferenc tett a Fejérváry-kormány kineve-zésekor; mondván: „a kinevezést hódoló tudomásul veszi, a kormány ellen bizalmatlansággal viseltetik.“

★

A legfrissebbek a *nemzetiségi*ek voltak, kik $\frac{1}{2}$ 10 óraker már a társalgóteremben érte-kezetet tartottak s megállapították, hogy a kormány kinevezése — szerintük — nem felel meg sem a parlamentárizmus, sem az alkot-mányosság követelésének s hogy nem bocsát-koznak annak megítélésébe, hogy a Ház a ki-nevezést tudomásul vegye-e, vagy sem.

A kormány tagjai közül legelőször Jekel-falussy Lajos honvédelmi miniszter tűnt föl a folyosón. Éppen Nagy György jött vele szembe.

— Na, csak hogy itt vagy — mondta a mi-niszter — bemutatkozásunkkor tehát nem csonka a parlament. Igazán szemtelenség volt, hogy a multkor nem halasztották el az ülést.

Percekig visszhangzott a jóízű kacagástól a folyosó, ahol később Apponyi Albert gróf és Günther Antal fekete ünneplő ruhája kel-tett feltűnést.

— Ne vegyék rossz néven — mondta Apponyi gróf, — de legalább bemutatkozásunk-kor illik fekete kabátot huzni.

Tőle nem is vették rossz néven, de Günther császárkabátját ugyancsak megtapo-gatták.

Majd feltűnt Wekerle ragyogó fehér mel-lénye. A miniszterelnök Apponyi gróffal Justh Gyulához ment s vagy tíz percig tanácskozott vele. A folyosónak ez idő alatt újabb érdekes-sége Masaryk cseh képviselő volt, akit a hor-vátok kalauzoltak a Házban.

— Na, — mondta Farkasházy — és még mondja valaki, hogy ez a kormány nem áll csehül!

★

Attól a szokástól is eltér a kormány, hogy az új kabinet tagjait a háznagy vezesse be. Ezt azzal indokolják, hogy a kormány már ismeri a bejáratot. Amire Kelemen Samu meg-jegyezte:

— A bejáratot igen; de a kijáratot nem.

★

Justh Gyula elnök pontosan tíz óraker nyitja meg az ülést s míg a folyosó zsufolva volt, addig a Ház üléstermében nagyon ritkák, kivált az alkotmány és a függetlenségi párt padjai. A miniszterek egyenkint vonultak be. Utolsónak Kossuth Ferenc érkezett, akit riadó éljenzéssel fogadtak.

Az elnök az előterjesztéseken kezdi. Sok gyűlt össze a szünet alatt. Köztük egy, amely azt hozza tudomásra, hogy török követség járja be Európát, hogy a parlamenteket tanulmá-nyozza. Elhatározzák, hogy a követséget meg-hívják a magyar parlament meglátogatására is.

Jelentés szól arról, hogy a Perczel Dezső ellen indított keresetet elvesztették. Felhatal-mazzák az elnököt, hogy a költségeket utalvá-nyozza. Azt a jelentést, hogy Csávossy ellen folytassák-e vagy se a pört, a jogügyi bizott-sághoz utasították.

A kérvények nagy sokadalmából elsőnek jelentkezik az, amely az önálló bank felállítá-sát sürgeti. A „bankosok“ zajosan éljeneznek, a balpártiak pedig zajonganak a függetlenségi párt ellen.

★

Zárt ülés is volt Novoszel Mátyás men-telmi ügyéből kifolyólag. Justh Gyulát vádol-ták egyesek azzal, hogy a szavazásnál a ház-szabályt megsértette és részrehajló volt.

Pontban negyed tizenkét óraker vette kez-detét a zárt ülés. A folyosói életet igen élénk-ké tette a hölgyek nagy sokasága, akik a karzat-ról kiszorulva a folyosói élet zsbongásában gyönyörködtek.

Természetesen több képviselő is otthagya az üléstermet és kimentek a folyosóra, ahol élénken vitakoztak.

Az egyik csoportban Fried Lajos munká-esi követ vitte a szót, aki nagy megbotránkó-zással beszélt azokról a függetlenségi képvise-lőkről, akik a 48-as pártban izgatnak Justh eljárása ellen. Különösen Zlinszky István, Nagy Emil és Bethlen István gróf ellen pat-togott:

— Hallatlan, — mondotta — hogy ezek az emberek még mindig benn lehetnek a pártban.

A zárt ülés után a képviselők kitódultak a folyosóra. Justhtot egész csomó képviselő vette körül. Egyszerre a Ház elnökéhez lépett Bara-bás Béla s melegen megrázta a kezét:

— Korrektül jártál el!

A századosné szeretője.

Gang Lajos utolsó órái.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, július 10.

A tegnapi délutáni véres dráma közeledik teljes befejezéséhez. Gang Lajos, aki a dráma egyik főszereplőjét átküldte a másvilágra, már azon az uton van, hogy maga is a holtak birodalmába jusson.

Gang Lajos, mint budapesti tudósítónk jelenté, az elmúlt éjszakát nagyon rosszul töltötte. Sebláza volt és önkívületi állapotában minduntalan sóhajtozta:

— Istenem, miért nem váltasz meg és miért nem hisz magadhoz!

Azután kedveséről lamentált ilyenformán:

— Illikém, te boldog vagy, miért kellett nekem miattad ennyit szenvedni.

Az ápolónőket és az orvost a rettenetes haláltusa nagyon megindította és az egyik gyöngébb természetű apácát egy másikkal kellett fölvaltani.

A rendőrség, hogy a szenzációs ügy előzményeiről tiszta képet nyerhessen, kísérletet tett Gang Lajos kihallgatására. A kérdezősködő rendőrtisztviselőnek a nagybeteg öngyilkos ezt válaszolta:

— Ne kérdezzen. Engedje, hogy a nagy titok kettőnké maradjon és még azon keveseké, akiket az ügy közvetlenül illet. Érzem, hogy nekem ehhez a világhoz semmi közöm már. Ha bűn van a mi cselekedetünk mögött, akkor a bűnösök csak mi lehetünk. Ezért pedig meg is bűnhődünk. Ne kutassanak tovább, mert hiábavaló minden nyomozásuk.

A beteg ezután mélyet sóhajtott, homlokán verejték gyöngyözött és ugylátszott, mintha agóniába esne. Az orvosai ma reggel kijelentették, állapota annyira válságos, hogy a reggelt alig éri meg.

A titokzatos multu Gang Lajosról ma a hatósági nyomozás megállapította azt is, hogy már volt felesége, akitől törvényesen ugyan nem vált még el, de már évek óta nem él együtt vele. A feleségét, *Ivanszka Matkovic Annát* azért vette el annak idején, hogy vele magát kitarassza. Az asszonynak a polgármesteri hivatalban van még most is alkalmazása és alig, hogy néhány hónapot együtt töltött Gang Lajossal, tisztában volt vele, hogy ez az ember nem férjnek való. Folyton pumpolta az asszonyt és az így kicsalt pénzeket viharos multságokon verte el.

SPORT.

+ **Atletikai viadal.** A Magyar Athletikai Szövetség jelentős sporteseményei játszódnak le ma délután 4 órakor az Aradi Athletikai Klub Török Gábor-utcai sporttelepén. Az Arady Toldy Athletikai Klub a súlyemelés bajnokságot rendezi s csupán egyesülete tagjai vesznek részt azon, mert a biztos győzelem a klub tagjaitól elvitázhatalan. A három bajnokság az AAK nyolc számból álló atletikai viadala keretében nyer lebonyolítást s versenyben fogjuk látni *Mudin Istvánt*, a jeles többszörös bajnokot, *Odry Zoltánt*, *Ziffer Sándort*, *Valerián Lászlót*, *Neidenbach Emilt*, *Molitorisz Józsefet*, kik nemcsak a délvidék, de az ország atlétái között is első helyet foglalnak el. Budapestről a szövetség képviselőjében *Csanádi Mór* jelenik meg, s fogja átnyújtani a győzteseknek a verseny végeztével a szép versenydíjakat; míg a kerület képviselőjében *Temesvárról Sonnecker Sándor* jelenik meg. Eldöntésre kerülnek a következő versenyszámok: 100 yardos síkfutás, 220 yardos síkfutás, egynegyed angol mértföldes síkfutás, egy angol mértföldes futás, súlydobás, gerelyvetés, magasugrás, távolugrás, súlyemelés.

Sajnálattal nélkülözzük a hirdett és több ízben jelzett „Bácska” szabadkai football csa-

pat mérkőzést, mert a mai nap folyamán több játékos akadályoztatása miatt *Szabadka* a football mérkőzést lemondotta. Az atletikai viadal egyébként is kiváló érdekességet nyújtva remélhetőleg nagy közönséget vonz ki a sporttelepre. A verseny a football elmaradása miatt csak 4 órakor veszi kezdetét. Helyárak: Páholy 4 kor., tribün-ülőhely 60 f., állóhely 40 fillér, diákjegy 20 fillér.

NYÁR VAN.

KALAND A FÜRDŐN.

Az eső mindig unalmas. De ha valaki négy fal között, hajdan rózsaszínű, most halványra kopott festett falak között, — szemben egy négyszögletű kis tükörrel, melynek csak neve velencei, negyedfél lábú asztal előtt kénytelen vesztegelni és nincs más szórakozása, mint a „tegnapelőtti ujság”, — ilyenkor az eső már nem unalmas, hanem kétségbeejtő. Ilyen lehetett tisztelettel alólirott helyzete is és így a szomorú bevezetés, melyet az imént elolvastak, csak gyöngé visszhangja a buskomorságnak, mely akkor rajta erőt vett. Mindamelllett, nehogy hazugságon kapjanak, be kell vallanom, hogy nem szobámban és nem is egy negyedfél lábú asztal előtt ültem, hanem Menyháza termében egy kényelmes zsöllében nyultam végig. Menyháza gyönyörű helyen fekszik. Szép időben az egész fürdő egy nagy hangversenyhez hasonlít. Barna és szőke fürtű hölgyek a pacsirtákkal versenyt dalolnak, német sentimentalismus, magyar vigság szépen megférnek egymás mellett, magyar, német, francia szó nem okoz bábeli zavart. Sétálók járnak fel s alá, nevetnek, mulatnak. Egyszóval gyönyörű hely. De az napon, melyről én beszélek, az eső esett. A fürdővendégek szobáikban maradtak és én ugyiszólván egyedül voltam a teremben, hol önmagam társasága nem valami pompás időtöltéssel kecsegtetett. Eluntam már a szakadatlanul hulló esőcsöppek nézését, a sötányok kavicsai között mindinkább elszaporodó víztócsák pedig épenséggel nem vigasztaltak. Levetettem tehát magamat a közel zsöllék egyikére és kezembe fogtam a *Budapesti Szemlét*. E tiszteletreméltó és komoly olvasmány ezuttal is megtette hatását. Olyan állapotba jutottam, mely sem nem álom, sem nem ébrenlét; gondolataim messze tévelyegtek; félig lezárult szemeim előtt ábrándképek üzték egymást és a körültem történeteket már nem hallottam.

De csakhamar valami különös zaj érinti füleimet. Valaki a terembe lépett és felnyitván szempilláimat, láttam, hogy az a valaki nő, még pedig — a mi sokkal kellemesebb, — igen csinos nő. Nem ismertem, miután csak tegnap érkezett, de azt rögtön gondoltam, hogy kedvesnek kell lennie.

A zongorához közeledett Ócska egy hangszer volt, mely mielőtt ide került, már sok leendő művésznek szolgálhatott. De mielőtt billentyűit megérintette volna, felém kérdő pillantást vetett. Hogy én ekkor miért hunytam be szememet és hogy miért szinletem azt, hogy alszom? . . . bizony nem tudom. De tudom azt, hogy jelenlétem épenséggel nem zavarta, mert csakhamar biztos és erős kézzel rákezdett Székely egyik ábrándjára. Igen jól játszta és én végig hallgattam. Midőn bevégezte a darabot, ismét rám nézett: meg sem moccantam. Akkor Liszt egyik rhapsodiájához fogott és oly értelemmel játszta végig, mely meglepett. De mily nagy volt meglepetésem, midőn egyszerre hangos kacajt hallok és a midőn felnyitom szememet, ő áll előttem és jókat nevetve, gyöngysor fogait mutatja. Persze én is nevetni kezdtem és alig mullott pár perc, mindketten a lehető legderültebb hangulatban voltunk. Végre azt kérdé az ismeretlen:

— Miért tetteti magát, hogy alszik, midőn valaki a fülébe játszik?

— Miért? De kérem . . . én mitsem tudok.

— Valóban? Én pedig azt hiszem, hogy igenis jól tudja. Egész egyszerűen tudni akarta, hogy jól

játsszom e és ettől tette függővé ittmaradását vagy elmenetelét.

— Lehetséges, válaszoltam De most, asszonyom, már tudom magamat mihez tartani és végra is, az ön tehetsége . . .

— Rendkívüli, tudom. Többi bakjait elengedem, ugyanis tudom, hogy ezután mi következnek.

— Oly mindennapi embernek tart engemet? És azt hiszi, hogy nem tudnék önnek valami eredetit mondani e tárgyban is?

— Az valóban meglepne. Minden férfi egyforma és unalmaságukban végtelenül hasonlítanak egymáshoz. És nézze, én fogadok, hogy ön, ki szintén férfi és a mi több, fővárosi ember, nem bír velem öt percnél tovább együtt lenni, hogy nekem ne udvarolna.

— Az tény, hogy nagy kedvem lenne rá. Muttatná ez önt?

— Kevésbé, mint bármi más, de mégis inkább mint az eső, mindamelllett felmentem alóla. Beszéljünk a zenéről.

— Fájdalom, asszonyom, laikus vagyok és legfőlebb bámulni tudok.

— Már ez is sok; de nem elég. Beszéljünk másról. Mint vélekedik ön az önébresztési módomról és csak imént hallott kérdésemről.

— Azt hittem, hogy esik és hogy unalmát elűzni akarván, jónak látta valakit eszközül felhasználni.

— Látja! téved. Egész egyszerűen véleményét akartam kikérni.

— Az én véleményemet? De hiszen sem orvos, sem ügyvéd, sem pap nem vagyok.

— Nem, de azt mondták, hogy hírlapíró és nekem egy hírlapíróra szükségem van.

— Vajon miben lehet szolgálatára egy hírlapíró? Ön nem pénztőzsér, ki valami ügyletet akar megkötni, sem regényíró, ki talán szellemi termékeit akarná valahol érvényesíteni, sem kereskedő, kinek reklamára lenne szüksége, sem . . .

— Egyik sem, de azért valaki felől értesítést adhat.

— Szívesen, ha azt a valakit ismerem. Hogy hívják? Mi a mestersége?

— Egyszerűen, röviden Szeremleynnek hívják és a tarcal-árvégi kerület képviselője. Ismeri?

— Teljesen.

— Mit gondol felőle?

— Semmit.

— Miért?

— Mert Szeremleyről nem szokás valamit gondolni.

— Van-e tehetsége?

— Egy csöpp sincs.

— Lesz-e miniszter?

— Miért ne lenne. A mai időkben mindenki ki van téve annak, hogy miniszter lehet.

— Jól van; köszönöm.

És azzal visszamegy a zongorához és eljátsza a *Faust* keringőt.

Megvallom, meg voltam lepve. Mi dolga lehet ez aranyos teremtsnek nevezett képviselővel? Regény volt-e, mely tragikus fordulat felé közeledik? Vagy idyll volt talán, melyet házasság fog befejezni? Ez utóbbi valószínűtlennek látszott előttem. Ha valaki huszonöt éves, csinos és gazdag, csupa kedvtelésből nem megy férjhez csak azért, hogy Szeremleyné asszonynak hívassék, ha férje mindjárt a tarcal-árvégi kerület képviselője is.

Mialatt e felett gondolkodtam, ismeretlenem mindinkább elragadott. Elhatároztam, hogy a fürdőben divó szokáshoz alkalmazkodva, élet-halálra fogok neki udvarolni. Odamentem a zongorához, társalgást kezdtem, előkerestem a legékezebb szavakat. Ismeretlenem rám hallgatott, de ujjai ott szaladgáltak a billentyűkön és csak nagy ritkán, hanem vigan felett. Már majd hogy nem nyilatkozatra került a dolog, midőn megszólal az ebédre hívó csegettű és szépen a faképnél hagy.

Ugyanaz nap este a fürdőorvosnál voltam. Sok mindenfeléről folyt a beszéd, midőn belép szép ismeretlenem.

— Mutasson be, szólok halkán az orvoshoz.

— Szívesen. Édes nagysád, engedje meg, hogy bemutassam önnek . . . urat, ki egyike a legjobb barátainknak.

Aztán hozzám fordulva:

— Szeremleyné asszony, a tarczal-álvégi képviselő neje.

Fekete Ördög.

Jánossy, a komédiás.

A szabadkai fogház rejtelméi.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 6.

Jánossy Aladár újabb vallomása ismét ráirányította a közfigyelmet a Haverda-ügyre.

A mai napnak eseménye, hogy Jánossy újból visszavonta azt a vallomását, amelyben a beismerést érvényteleníti s most ismét az április 19-én tett vallomását tartja fenn.

Ebből a visszavonási, módosítási és újabb visszavonási komédiából kétségtelen, hogy Jánossy nem normális agyu ember. Aki annyira befolyásolható, mint ő, annak nincs rendben az agyműködése. Ez azonban ma csak másodrendű érdekessége a bűnpör újabb fázisának.

Az érdekesebbek ezek:

Jánossy a fogházban azért mert vallott, kivételes bánásmódban részesült. Naponta hust, bort, cigarettát kapott.

Az a kérdés, nem a beismerés megjutalmazása volt-e ez a kivételes bánásmód s nem ezért a jutalomért tett-e Jánossy beismerő vallomást t. Most, hogy nyilvánosságra került, hogy Jánossy módosította a vallomását, megvonták tőle azt az élelmezést, ami a beteg raboknak jár ki.

Itt ismét felvetődik a kérdés: Beteg volt-e Jánossy, s azért részesült-e jobb élelmezésben? Meggyógyult-e, s azért vonták-e el tőle? Ma ismét beteg lett-e, s azért adnak-e ismét bort és hust neki. Jánossyt tehát egy darab hussal, meg egy pohár borral dirigálják.

Kétségtelen, hogy a fogházban manipulálnak a foglyokkal. Aszerint bannak velük, amilyen vallomást tesznek.

Most érdekes fordulat következhetik az ügyben. Azt, hogy Haverda Mariska tényleges részt vett a gyilkosság előkészületeiben, Jánossy vallomásán kívül mi sem bizonyítja még. Klein Pál Lipót ellen is csak Jánossy az egyetlen terhelő tanu.

Amint fentebb már jeleztük, Jánossy tegnap délután a visszavonó vallomását visszavonta. Ez érthető is. Elvégre egy gyenge akaratú, kis energiájú beteg fogolyra mindig tudnak annyira hatni, akik vele érintkezhetnek, hogy másképp beszéljen. Mert a fogház rejtelméit rejtélyessé az teszi csak igazán, hogy Jánossy állandóan külső befolyások hatása alatt cselekszik. Ki érintkezik a fogollyal? A felelet: mindenki, aki a fogházhoz tartozik.

Jánossy Aladár ma már vizsgálati fogoly. És ennek dacára a királyi ügyész állandóan érintkezik vele, kihallgatja, a cellájában felkeresi, holott a perrendtartás értelmében erre semmi joga sincs.

Winkler királyi ügyész és Costán Miklós dr. vizsgálóbíró között már többször merültek fel éles ellentétek a vizsgálat során, amiatt, mert a királyi ügyész vizsgálóbírói funkciókat is végez.

Costán Miklós dr. vizsgálóbírónak előterjesztéssel kellett élnie amiatt, mert a királyi ügyész a foglyok levelezését akként továbbította, hogy azokat a vizsgálóbíró nem is látta.

Az előterjesztésnek meg volt a foganatja, a leveleket azontul a vizsgálóbíró is láttamozta. De most, hogy Costán dr. szabadságon van, ismét az ügyész a korlátlan ur a fogház fölött.

Értesülésünk szerint az ügyészség hamarosan elkészül a vádirattal, amely Jánossy Aladárt mint tettest, Haverda Mariskát, Vajtha Antalt és Klein Pál Lipótot mint bűnsegédet vadolja.

Az udvar.

— Politika a kávéházban. —

*

A füstöt vágni lehet a kávéházban és a törzsvendégek politizálnak. Ők nem a füstöt vágják, hanem a kormányt, a kamarillát és mindama tényezőket, amelyeket a vezércikkben leltárszerűleg sorolnak föl a publicisták.

Itt van néhány sor a törzsvendégek politizálásából: amelyből kitűnik, hogyan vélekednek a kávéházban némely dologról.

Az egyik törzsvendég (a „Magyarország“-ot olvassa): Láttá már? Olvasta?

A másik: Persze, hogy olvastam. Mit?

Az egyik (hangosan olvas): „Bécsi tudósítónk jó forrásból értesül, hogy a magyar válság megoldását az udvar és az átkos udvari körök ellenzik.“ (Leteszi a lapot.) Ez, már, skandalum. Az udvar, mindig az udvar, meg az udvari körök. Én nem is tudom, hogy mit akar az az udvar. (Kis szünet után.) De milyen is lehet az az udvar?

A másik: Maga nem tudja?

Az egyik (nagyon szegényli magát): Hát bizony én . . . én még . . .

A másik: Sose szégyelje. Nagyon kevés ember látta azt. Én láttam. Egyszer fuszekliket vittem Aradról a királynak és akkor láttam. Az egy nagy üres terület. Magas deszkakerítéssel van körülvéve. A kapuján egy élő kétéjú sas áll és alá van írva: **Az udvar.** Oda csak meghívott vendégek mehetnek be és csak azok nézhetik végig azt az elbárást, amely az udvari körökben szokott lefolyni.

Az egyik: És mik azok az udvari körök?

A másik: Várjon, arra is ráíróvünk. Az udvar tiszta homokkal van telezsórva, azért, hogy az udvari köröket tisztán lehessen meglátni. Az udvarban állanak Beck, Balfrász, Kristóffy, Aerenthal néha Fejérváry is, Goluchowszky és vasár- és ünnepnapokon Tisza István is. Ezek jó távol felállanak egymástól és szivarra gyujtanak. Azután hármat cseppetnek, a közönség eltelvezkezik és az udvari kaput bezárják. Akkor a szolgálk előhozzák az udvari cirkliket. Azok olyan nagy cirklik, amilyent a mérnökök használnak, amikor az utcákat mérik. Beck elkiabálja magát, hogy:

— Álszo!

És akkor megkezdődik a cirklizés. Mindenki egy nagy kört rajzol maga körül és akkor Balfrász elkiabálja magát:

— Álszo kolléga Weiszváry.

Most Fejérváry megkérdezi, hogy rendben vannak-e a körök? Azután felteszi a kérdést: akarják-e az udvari körök a magyar vezényleti nyelvet? Ezután mindenki megolvassa a kabátja gombján: „igen, nem, igen, nem . . .“ A gombok mindig arra jönnek ki, hogy „nem“. Aerenthal kihirdeti az eredményt, a közönség tapsol és a banda elhuzza a Gotterhaltét.

Az egyik (kimeresztett szemmel): Hisz akkor borzasztó, ha ez így van.

A másik: Borzasztó.

Az egyik: És ezen nem lehet segíteni?

A másik: Egy módja van: meg kell vesztegetni a szabókat, hogy annyi gombot varrjanak a bécsi körök rokkjára, hogy mindig „igen“ jöjjön ki.

Boyar.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Fogházból az elmeógyógyintézetbe.

Egy aradi ifju kálváriája.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 10

Az aradi fogház kapui ma megnyitak egy szerencsétlen élő halott előtt, akit a törvényszéki orvosok véleményére az ügyészség az elmeógyógyintézetbe internáltat. Az orvosok megállapították róla, hogy nem bűnös, hanem végtelen szánalomraméltó nagy beteg: közveszélyes örült. A szerencsétlen ifju, akit Weinberger Adolfnak hívnak és aradi egyén, saját édesanyja feljelentése folytán került a fogházba. Változatos, viharos multját itt mondjuk el:

Weinberger Adolf már kora ifjúságában a legrosszabb társaságba, notórius gonosztevők és elvetemült emberek közé keveredett. Övegy édesanyja, hogy megóvja környezetének káros hatásától, beadta a kolozsvári javító intézetbe, ahol a fiu öt esztendő telt el. Ugy látszik, hogy a javító intézetben teljesen megjavult, mert fegyelmezett, jó magaviselete volt, vizsgáit pedig kitüntetéssel tette le. Öt évvel ezelőtt a javító intézet tornatermében egy több méter magas mászórudról fejére leesett. Ettől kezdve agya meghibbant. Éjjel azon vette észre magát, hogy mindig künn van a javító intézet udvarán, ahol a földön feküdt és csak a portás felköltésére ébredt fel, de hogy miképpen került az udvarra, azt nem tudta. Később megváltozott a természete. Verekedős, kötekedő lett. E miatt sok baja támadt. 1905-ben, amikor a javító intézetből kijött, egy veszett kutyta marta meg. Ettől kezdve epilepsziás rohamai voltak.

Ez év február elején édes anyja megjelent az aradi rendőrség előtt, ahol fia ellen lopás miatt feljelentést tett, mert távollétében zárt szekrényéből egy kétfedelű női aranyórát elloptott. A rendőrség megindította ellene az eljárást, de Weinberger Adolf időközben megszökött. Először Budapestre ment, ahol egyik kávéházban egy felöltőt lopott. Egy másik aradi feljelentés is érkezett ellene. Sz. aradi vendéglős és szállodás szobaasszonya jelentette fel, hogy az ő szekrényéből 100 korona készpénzt és egy pénzt tartalmazó perselyt lopott el. Weinberger Adolf Budapestről Temesvárra, majd Szamosújvárra, végül Besztercére utazott, ahol detektívnek adta ki magát és úgy próbált visszaéléseket elkövetni. Besztercéről egy általa hamisított munkakönyvvel Romániába akart szökni, a határon azonban a csendőrség letartóztatta és az aradi fogházba kísérte.

A fogházban oly feltűnően viselkedett, hogy elrendelték elmebeli állapotának megfigyelését. Auszterveil László dr. és Posgay István dr. törvényszéki orvosok ma terjesztették be véleményüket, amelyben ezeket mondják:

Weinberger Adolf 19 éves, de jóval öregebbnek látszik. Koponyája hátul kissé lelapiított és lépcsőzetes, elől összekeskenyülő, megnyult. Arca hosszú, fülei elálló. Nyelve remeg, a térd reflexek igen fokozottak. Megjelenése és arckifejezése butaságot árul el. Csendes, szóvalan, levert. Hamar mérges. Nem érdeklődik semmi iránt, nem törődik jövőjével, csak a halált kívánja. Vélemény: Weinberger Adolf epilepsziás elmeöngeségben szenved, akaratának szabad elhatározási képességével nem bír, ez alapon, mint közveszélyes betegnek, elmeógyógyintézetben való elhelyezése szükséges.

A királyi ügyészség a törvényszéki orvosok véleménye alapján Weinberger Adolf ellen megszüntette a további eljárást és intézkedett, hogy a szerencsétlen 20 éves ifjut az elmeórházba internálják.

Budapest szerelmi életéből.

A Gang Lajosok.

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, július 10.

Az a véres tragédia, amely a Pannoniá-szállóban játszódott le, napvilágra szabadítja a pesti életnek néhány különös, de virágzó specialitását. A szerelemnek ebben a nagy kohójában nagyon kevés nemes érc kavargó és a poéták alighanem messzi virányokra járnak, tiszta érzést és hangulatot szedegetni. Az életért, a kenyérért való kétségbeesett küzdelem természetesen ráfekszik arra a hatalmas ösztönre is, ami maga az élet s aminek nagyobb a keletje, az értéke, az ereje, mint akármilyen másnak. Itt már csak a tömegérzésben szunynyad a szentimentalizmus, egy egy holdvilágos dráma a színpadon talán még tapsokat is arat, de mikor az individuum fölszabadul a nagy és félelmes városban, urrá lesz rajta az állat és a féktelen szenvedély.

Budapest aszfaltján ujjal mutatnak már a Gang Lajosokra, a kétes existenciájú fiatalemberekre, akik léprement uriasszonyok szerelméből élnek. A rendőrség is jól ismeri őket, indexen vannak s ha valami baj van, itt rögtön tisztán látják a motivumokat. Nem az éjszakai lányok veszedelmes lovagjairól van itt szó, akik ugyszólván a csatornából nőnek ki, hanem uri, jóruhájú legényekről, akik irtóznak a tisztességes munkától, egész nap kávéházi kirakatokban ülnek, csavarognak, a korzón lesik prédájukat s jól kiszámított taktikájuk zsinégét fonják a szép áldozat nyakába.

Szomorú, hogy a mótely alulról fölfelé terjed, a lebujaikból a szalonokba, a garnikból az előkelő hotelekbe. Másutt arról panaszkodnak, hogy a felső rétegek romlottsága rántja magával az alsóbb osztályokat. Mint mindenben, ezen a téren is visszajár Budapest a nagyvárosi életnek. Általában szokás, hogy ezekben a fonák és perverz viszonylatokban védik az asszonyokat, akik a lovagban kifogástalan dzsentelemet látnak, rajongó szerelmeit, akit a szenvedély visz rá, hogy következetesen, fáradhatatlanul, sőt hajkell erőszakosan hajszolá célja. Bizonyára van mentség számukra, bár nem sok, hiszen a pesti élet bűnös rejtelméi az urinők előtt sem lehetnek ismeretlenek, hiszen a napisajtó kötelességszerűen beszámol azokról az esetekről, amelyek nemcsak borzalomkeltésre vannak szánva, hanem okulásra is.

De, hogy idáig fajulhatott el a dolog, ebben hibásak a férfiak is. A szerelemből üzletet csináló ifiurak — és ez általános tapasztalat — kedvelt alakjai a zsuroknak, kluboknak, a társaságnak s bár tudják róluk, hogy csak az erkölcsstelen uton szerzett pénzből uraskodhatnak, mégis türik őket, sőt a legtöbbjét félelmetes párbajlovaggá avatják föl. Tudomásunk van róla, hogy előkelő hivatalokban, sőt olyan testületekben is, amelyek külön szigorú becsületkódexszel sáncolják el magukat a polgári társadalomtól, tekintélyes helyet foglalnak el ezek a kitarított ideálok. Gang Lajosról is sokan tudták, hogy miből kártyázik, miből dorbézol, de senkise mert pálcát törni fölötte. Ilyenkor is az asszonyt féltik, a családi szentélyre vigyáznak, ami okos és humánus óvatosság ugyan, de bőséges forrása az Alfonzók vakmerőségének.

Nem lehet mondani, hogy a főváros asszonyai közül az egyik vagy másik társadalmi osztályhoz tartozókat megkímélné ez a gyilkosan leselkedő veszedelem. A Belvárosban csak úgy feltalálhatók a könnyen elcsábítható, csudálatosan naiv és hiszékeny nők, mint akár a

Lipótvárosban, akár a Terézvárosban. Különbőség legfőkébb a külsőségekben, a formák fokozatában van köztük. Az egyik a férjének valamelyik csinos alkalmazottját támogatja szívvél és pénzzel, a másik a vak véletlent fogadja el szerelmi közvetítőnek. A családok azonban mindenütt ugyanegy: az olthatatlan szerelem, amelynek gyönyörű értéke és tartalma ellen annyi sok meréyletet követnek el s amelynek takarója alatt a legszörnyűbb visszaélések történnek.

A vér kisebb tragédiái titokban maradnak, míg egy revolveres dráma nem játszódik le a rendőrségi reflektorral megvilágított színpadon. Rejtelmek, paráznságok és bűnök kitudódnak. Még szerencse, ha belepustulnak a szereplők, mert a társadalom megvetését tulélni több a halálnál. A szegény eltévelyedett kapitányné iránt kegyes volt a végzet. Teteme körül így is egy szennyes, gonosz város vészes indulata csapkod, amelyet ki tudja mikor fog újra föllobbantani egy újabb álszerelmi tragédia.

Aktuális emberek.

Ferenc Ferdinánd.

Egy mindig aktuális férfiú. Mindig az, mert egyáltalában nem ad alkalmat arra, hogy aktuális legyen: nem beszél, nem nyilatkozik aktuális dolgokról. Legalább a nyilvánosságának szánva nem. Évek óta kimondott, rejtelmes szfinxe a magyarnak. És nem a szfinx kényszeríti-e az embert folytonos gondolkodásra, találgatásokra? Igen, a szfinx nemcsak az örök talányosság, a ki nem ismerés, hanem az örök aktualitás szobra is.

Ferenc Ferdinánd tegnap Romániába utaztában egész Magyarországon nem szállt ki. Ez alkalommal ismét a cikkek özöne tárgyalt arról, ki és mi lakik voltaképpen az eljövendő magyar királyban?

Legyünk őszinték: a Ferenc Ferdinándról írott cikkek jó hányada abszolte nem rokon-szenvező, nagy részéből azt érezheti ki bárki, hogy a magyar fél Ferenc Ferdinándtól. Eltekintve attól, hogy a szfinxszerű egyéniségektől valóban van mit tartani, épen mert kiismerni nem lehet, a magyarnak trónörökösére iránt táplált, az ellenszenv felé gravitáló közönyében erősen ludasok azok a külföldi lapokban elhelyezett, bizonyára nem tendencia nélkül való cikkek, amelyek egytől-egyig Ferenc Ferdinándot egy katolikus színezetű abszolutistának szeretik szembeállítani az alkotmányos és liberális magyar közvéleménnyel. És emlékezzünk csak vissza arra a napra, amelyen Rudolf trónörökös budapesti szobrát leplezték le; a nap jelentőségét tárgyaló cikkek egyik-másikában majd hogy expressis verbis ki nem írták: — miért is nem él Rudolf trónörökös, vagy ha már nem él, miért nem hasonlít hozzá a mo tani trónörökös? Mi kegyelettel gondolunk Rudolf trónörökös emlékére, ám úgy véljük, hogy épen az ő emlékét sértik meg, akik azt szembeállítják Ferenc Ferdinánddal. Egyáltalában a halottak kultusza az élőkkel szemben, azoknak rovására, súlyos vétkezés az étellel szemben: ezt Gorkij lapidáris keresetlenséggel így fejezi ki: — az élöket kell szeretni. És nemcsak, mert az élet parancsolja így, hanem, mert a hidegen gondolkodó csakhamar kitudja mutatni, hogy a halott nem mindig érdemli meg azt a szeretetet, amit az élőtől elvonnak.

Igy vagyunk Rudolf trónörökössel is Ha őt, mint embert, mint trónörökösöt kell sirat-

nunk, sirját az emlékezés virágaival fölékesítenünk, mi sem állunk félre, de ha őt szembeállítják az élő Ferenc Ferdinánddal, ugyanazon fölvetjük a kérdést: miért szerettük mi magyarok annyira Rudolfot és miért sajnáljuk annyira oly kora kidöltét? Talán, mert néhai trónörökösünk életében grandiózus uralkodói erényeket mutatott, amelyeknek révén, ha életben marad, egy második Hollós Mátyása támad benne a magyarnak?!

Nem. Mi magyarok azért szerettük, mert Rudolf sokat járt közénk, magyarok közé; azaz, hogy a magyar arisztokraták közé. Ebből kifolyólag szerették hangoztatni, hogy a trónörökös magyarrá lett, megismert minket. Tévedés. Blaszfémikus fordulattal legfeljebb annyit koncedálhatunk, hogy magyar arisztokrata lett és megismerte a magyar arisztokráciát. Elsajátította a magyar arisztokráciának csillogó, az élet vidorságát kihasználni kergető tulajdonságait.

Hogy ezenfelül, művelt, okos ember volt, szintén koncedáljuk.

Am mindent egybevetve, Rudolf életéből, mely mozzanatok azok, amelyekből egy nagy kaliberű uralkodó szobrát konstruálhatjuk meg, hogy azt szembeállíthassuk Ferenc Ferdinánddal, azzal a Ferenc Ferdinánddal, aki épen szfinxszerűségével megcsillogtatta az uralkodói erények egyikét-másikat: az imponálni tudást, a méltóságteljeséget.

Igaz, Ferenc Ferdinánd nem keveredett arisztokratáink társaságába; nagynéha, ha pár napra elvadászgat velük a jó vadászterület kedvéért. Nem eresztett még meg hizelgő szölamokat számunkra. Hát aztán? Mi majdan, mint királytól kellemes tetteket várunk. És hitünk szerint várhatunk is, mert Ferenc Ferdinánd igen becsületes emberi tulajdonságokról tett eleddig tanuságokat. Erős akaratú, családi érzésű és mindenkifelett okos ember. Oly tulajdonságok ezek, amelyekből már igazán megtudjuk előre konstruálni egy jó uralkodó képét.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Sulamith. héber opera. Este: Visszatérés Jeruzsálemből, színmű. Góth Sándor és G. Kertész Ella felléptével.
Hétfő: A király, vígjáték. Góth Sándor és G. Kertész Ella felléptével.
Kedd: Dollárkirálynő, operett. Ternovszky Margit felléptével.
Szerda: Tancos huszárok, operett. Ternovszky Margit felléptével.
Csütörtök: Boszorkányvár, operett. Új betanulással.
Péntek: A páholy, bohózat. Tapolczai Dezső és Vendrei Ferenc felléptével.
Szombat: Aranykakas, énekes bohózat. Tapolczai Dezső és Vendrei Ferenc felléptével.

* A Góth-pár vendéjátéka. Illusztris művészpár nagystilű művészetében gyönyörködött ma este az aradi publikum. Góth Sándor és bájos felesége Kertész Ella mutatkoztak be egyik legkiválóbb szerepükben, a Voysin házaspár szerepében, Bernstein híres színművében A tolvajban. Országosan ismert fenomenális művészi alakítás, az amit Góthék ebben a szerepben produkálnak. Góth Sándor hatalmas tehetsége teljes erejével bontakozik ki ebben a szerepben és ennek az alakításnak regisztrálásánál nincs más tiszte a kritikusnak, mint az elragadtatás hangján föltétlenül bámulattal emlékezni meg Góth mesteri játékával. A közönség tetszése valóságos tomboló lelkesedésben tört ki a második felvonás izgalmas színjátéka után. Góth hatalmas játékáról egyenértékűt produkált Góthné. Drámai ereje kifejezésre jutatta a szerepnek minden izgató nűánzsát, a

szerelmes asszony féktelen szenvedélye, rajongó imádata mind hangot talált Kertész Ella művészi játékában és az ünneplésből épp úgy kijutott a bájos művésznőnek, mint kiváló férjének. A második felvonás után sokszor szólították őket a színpad elé. Az előadás művészi nivóját biztosította Körössy Juci, Hunyady József és Dolly pompás játéka. Új és kitűnő volt Zambault szerepében Ditrói. H. G.

* **Ternovszky Margit.** Érdekes két színházi estélyben lesz része a héten ismét az aradi közönségnek. A szegedi színház vendégművésznője, Ternovszky Margit jön át Aradra és eljátsza az aradi közönségnek a Dollárkirálynőben Gládis, míg a Táncoshuszárok operettében Toea szerepét. A művészasszony már ma megérkezett Aradra, hogy a Dollárkirálynőből, melyet most fog először játszani, az aradi színtársulattal próbákat tartson. A két operettben betétet fog énekelni a művészasszony és pedig a Dollárkirálynőben Dell, Aquatól Vilanella francia műdalt, míg a Táncoshuszárokban Kun Richardnak Tavasz című keringőjét.

* **Góthék a Királyban.** Góth Sándor és felesége hétfőn bucsuznak el az aradi közönségtől, még pedig az idei téli szezon legnagyobb sikerű vigjáték ujdonságában, A királyban. Góthék a pompás, szatirikus francia vigjátékban a két főszerepet játsszák. A címszerepet ezuttal is Szendrey Mihály játssza. A többi szereplő a régi.

* **Az Uránia műsora.** Vasárnap mutatja be utóljára azt a pompás műsort az Uránia színház, melyet olyan nagy tetszéssel fogadott a közönség, hogy nap-nap után érkeznek megkeresések, hogy például a „Jean d'Arc” élete és halála című képet még pár napig tartsák műsoron, amely kérés teljesítése természetesen akadályokba ütközik, miután a hétfői bemutatóra kerülő legújabb műsor már össze van állítva. Hasonló tetszést arat a szevillai bika- viadal, a madeirai bivalyverseny és a műsor többi nagyszerű száma is. Az Uránia előadásai vasárnap délután 3 órakor kezdődnek és este 11 óráig tartanak.

* **Megrázó erotika, amely a vesébe vág.** Nagykanizsán *Romeo és Juliá*-t adták. A *Zala* kritikusa így emlékszik meg erről az esetről:

Romeo és Julia. Shakespeare klasszikus tragédiáját: *Romeo és Juliá*-t játszotta tegnap a színtársulat. Rohan az élet, hull a kék virág, oda, oda a sirig tartó szerelmes romantika, és mégis! Házasságágensék, kialakított hozományok és mindennek ellenére, amíg lüktetnek a szívek és él a szerelem a világon; *Romeo és Julia* szerelmi apotheozisa örökké becses lesz. Ugy látszik a közönség is így vélekedett a gyönyörű antik munkáról, mert zsufozásig megteltek az arénában a padok. Az est két főszereplője a *Thuri* pár volt. *Thuri Elemér* *Romeo*-ja, és *Th. Csige Böske* *Juliá*-ja mindenben kiváló két alakítás volt. *Thuri* leszokott, úgy látszik a deklamációról, s ezzel minden előnyös tulajdonsága zavartalan összhangban nyerhet kifejezést. *Megrázó erotikája a szívekbe szurt és a vesébe vágott.* *Th. Csige Böske* mint *Julia* megközelítette a 16 éves leányka *mimoza-szerelmének illúzióját*, azét a szerelemét, ahogyan csak a trowairek és minnäsangerek korában tudtakszeretni. A *Thuri*-pár mellett feltűnt még *Szöke Sándor*, *Romeo* barátja. *Szöke* a tár ulat legintelligensebb színésze. Azonkívül *férfiprimadonna*. *Ritka*, *kedves*, *behizelgő férfi arc*. *Károlyi tata* (*Capulet*), *Niczkiné Ilona* (*Capulet*né) és *Julia* öreg dajkája *Károlyiné*, a régiek voltak: minden szavukban s minden mozdulatukban öntudatos érett színészek. *Szilágyi*, *Hajagos*, *Léval* és *Somogyi* egyformán hozzájárultak az előadás értékes nivójához.

Botrányok, tüntetések, verekedések Ferenc Ferdinánd fogadtatásán.

Magyarok és románok harca. — A megdobált különvonat.

— Távirati tudósítás. —

Arad, július 10.

Napokon át híresztelték a romániai magyarellenes akció vezetői, hogy tüntetést rendeznek *Ferenc Ferdinánd* és neje romániai utazása alkalmával. A hírek úgy szóltak, hogy tüntetés csak a trónörökös pár mellett lesz. Most azonban olyan eseményekről kaptunk jelentést, amelyek azt igazolják, hogy a román tulzók *Ferenc Ferdinánd* érkezését a magyarok ellen való erős tüntetésre is alkalmul használták ki. A főhercegi pár utazása nem volt hijával a kalamitásoknak. *Segesvár* környékén eddig még ki nem derített tettes követ dobott az udvari különvonatra s a nagy kavics bezúzta az étkező kocs ablakát. A kocsiban senki se ült és a kő a padozatra esett.

Szinajába érkezve, nagy óvációt rendeztek a főhercegi párnak. A vasuti állomáson a románok inzultáltak azokat a magyarokat, akik nem vették le a kalapjukat az osztrák himnusz hallatára. Ennél még komolyabb események is történtek bent Szinajában. A házakat ugyanis jobbra román zászlókkal díszítették föl. A kevésszámú magyar lakosság természetesen magyar nemzetiszínű zászlót tüzött ki. Az Erdélyből odasereglett románok és a bukaresti diákok erre erőszakkal letépték a magyar lobogókat és megverték az ellentálló magyarokat.

A trónörökös utazásáról és az ezzel összefüggő eseményekről ezt jelentik nekünk:

Megdobált udvari vonat.

Amidőn *Ferenc Ferdinánd* trónörökös és neje különvonata ma délután Brassó felé haladva *Dános* és *Segesvár* között robogott, egyik szalónkocsi ablakán egy nagyobb kődarab repült be. Szerencsére abban a kocsiban senki sem tartózkodott és így a vonat zavartalanul folytathatta útját *Segesvár* felé.

Amikor a vonat a *segesvári pályaudvarra* berobogott, a trónörökös kíséretének egyik tagja leszállott a vonatról és panaszt emelt az ügyeletes rendőrtisztnél. Egyben bünyelül átadta az ökölnagyságu követ is, amelyet bedobtak a kocsiba. *Szabó László* rendőrtanácsos, aki szintén a különvonaton utazott a trónörökös kíséretével, nyomban intézkedett, hogy a tettes kézrekerítése iránt a nyomozást megindítsák. Ez eddig nem járt sikerrel. Nem tartják valószínűnek, hogy valaki merényletet akart volna elkövetni, inkább gyerekes csínynek gondolják az egészet.

Brassóban fél óráig tartózkodott a trónörökös különvonata, *Ferenc Ferdinánd* és felesége is megjelentek a kocsi ablakánál és szívélyesen fogadták a nagyszámú közönség köszöntését. Negyednégykor *Predealba* érkezett a trónörökös vonata.

A pályaudvaron a román trónörökös-pár várta *Ferenc Ferdinándot* és feleségét fényes katonai kíséretükkel. A két trónörökös és feleségeik találkozása igen szívélyes volt. A trónörökösök több ízben megcsókolták egymást. Azután kölcsönösen bemutatták kíséretük tagjait.

Az automobil kísérő.

Predealtól Szinajáig a lakosság mindenütt lelkesen tüntetett a trónörökös mellett. Az állomásokat szépen feldíszítették és az ünneplő közönség tömege szorongott a perronokon. Érdekes, hogy *Angalescu* román egyetemi tanár automobilján versenyzett a trónörökös vonatjával és *Predealtól Szinajáig* mindenütt *Ferenc Ferdinánd* kocsija előtt haladt. A trónörökös kocsijából nagy érdeklődéssel figyelte, hogy az ügyes automobil vezető miként tudja betartani a sebességet.

Szinajába délután 5 óra 5 perckor érkezett meg a különvonat. A pályaudvar teljesen ünnepi jelleget öltött. Az elegánsfürdőző közönség és egyéb, Erdélyből ezer számra érkezett vendégsereg szorongásig megtöltötte a pályaudvart és környékét. Amint a trónörökös és kísérete elhagyta a különvonatot, a közönség viharos ovációba tört ki és lelkes „vivát! vivát!” kiáltásokkal tüntetett *Ferenc Ferdinánd* mellett.

Izgalmas jelenetek az osztrák himnusz miatt.

A fogadtatásnál izgalmas jelenetek játszódtak le. Amint az udvari vonat berobogott a pályaudvarra, a román királyi pár odalépett vendégeihez és üdvözölte őket. Ebben a pillanatban a katonazenekar rázendített az osztrák himnusra. A pályaudvaron számos magyar volt jelen, akik közül 8-10-en az osztrák himnusz hangjaira nem vették le kalapjaikat.

Rettenetes lárma keletkezett erre. Több román hevesen nekitámadt a magyaroknak és fenyegetőleg követelték, hogy kalapjaikat vegyék le. Többeket meg is ütöttek. A pályaudvari botrány a trónörököst láthatólag kellemetlenül érintette.

Az összetépett magyar zászló.

A trónörökös szinajai utazása alkalmából, Erdélyből ezer számra utaz-

tak a románok Szinájába. Ezek a románok sajnálatos összetűzést is idéztek elő az ottani magyarokkal. A Szinájában lakó magyarok természetesen szintén fellobogózták házaikat, még pedig magyar nemzeti színű lobogóval. Az erdélyi románok ma fellázították a Bukarestből Szinájába érkezett diákságot, akik a kora délutáni órákban, *fenyegető módon követelték a magyar zászlók bevonását és román lobogók kitűzését.*

Ez sok helyen természetesen nem ment simán. Legtöbb háznál mégis használt a terror és bevonták a lobogókat. Csak egy magyar tagadta ezt meg konokul. Erre a diákok valósággal megostromolták a házat. *Felmásztak a tetőre, letépték a lobogót és darabokra szétszedve elégették.* Itt is több tetleges inzultus támadt.

Diszebéd.

Izgalmas fogadtatás után, hosszú kocsisorban vonult be a menet a szinajai királyi palota elé. Este a palotában Ferenc Ferdinánd és felesége tiszteletére fényes diszebéd volt, ahol a magyar-osztrák-román barátságra hangzottak el pohárköszöntők.

A trónörökös kedden az erdélyi románokat kihallgatáson fogadja, akik nemzetiségi sérelmeik orvoslását kérik tőle.

*

Fiuméből jelentik: Ferenc Ferdinánd trónörökös és neje a haditengerészet „Miramár” nevű jaktján a napokban inkognitó Dalmáciában tartózkodott. Spalatóban és Omiszban kötött ki, ahol az illotó városok polgármestereit magához hívatta. A trónörökös csütörtökön hagyta el Dalmáciát és Trieszten át Romániába utazott.

Aradi kabaré.

Idegenforgalom.

Három bokor meg egy halom —
S kész az idegenforgalom.
Am ott, hol lapos a pálya,
Csalogat a reklámtábla.

Porszívógép és pótdadó!
Már ennél több nem nyújtható;
S mi idegent még ide fűz,
Nem lehet más — csak auto-bűz.

És bármi jó a tanács kész,
Predesztinálja torony és z
Ha más megoldást nem talál —
Ugy kulturtanácsost kreál.

Szíveket nem hagy hidegen
És jönni fog az idegen . . .

Ha így fejlődik a város,
Kell egy — forgalmi tanácsos!

— kács.

MULATSÁGOK.

(=) **Parkünnepély.** A Magyar Szent Korona Országos Vöröskereszt Egyesületének soborsini fiókja saját segélyalapja javára Soborsinban augusztus hó 8-án délután fél 3 órakor az uradalmi parkban gróf Hunyady Károlyné elnök és kéthelyi Hunyady Károly gróf védnöksége alatt tombolával egybekötött nagyszabású *parkünnepélyt* rendez. Délután 4 órakor kerékpárkorzó, 4 kitűzött díjjal. Automobilozás, kocsizás, lovaglás, csolnakázás, halászat, cél és díjlövészet, tekepálya Csalogány-csárda és cukrászda késő estig. Jutányos és szabott árak. Minden tombolajegy nyer. Este 9 órakor *táncmulatság* a nagyvendéglő összes termeiben.

Szabadságharci ereklyék az aradi vár sáncárkában.

A katonai hatóság követelése. — Amit a bécsi muzeumnak szánnak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 10

Az Eötvös-utcai hid munkálatainál a vállalkozó a napokban kezdte meg a vár felé lévő oldalon annak a földhányásnak a bontását, amelyet a város a katonai kiencstártól oly célból szerzett meg, hogy annak anyagát a vár felőli feljáróhoz felhasználja. Ez a sánc az erődítési művek készítésének utolsó korszakából, tehát az aradi vár legutolsó ostroma után való időkből való. Arra a területre építették, amelyen 1849. februárjában az ostromló magyar sereg esetleges bevonulását várhatta a várparancsnokság. A hármas számú kapu mellett állott az utolsó napokig; nagyobb jelentősége nem volt a földhányásnak s ezért a katonaság megengedte lehordását.

A földhányó munkások már a sáncárkában dolgoztak az utóbbi napokban és ásás közben egy halomba hordott érdekes leletre bukkantak. A várostromnál a várfalhoz közel merészkedett és ott hősi halált halt honvédek csontvázain kívül bombákat, robbantó-szereket, 1848-ból származó pénzdarábokat, fegyverzet részeket és amuletteket — valószínűleg az elesett katonák nyakán hordott névjegy-tartók ezek — találtak.

A leletről természetesen rögtön jelentést tettek a hidépítési munkálatokat vezető mérnöknek, Kubicsék Rezsőnek, aki elrendelte, hogy a talált tárgyakat kiemeljék a gödrökből, vegyék őrizetbe, mert a várossal kötött szerződés értelmében minden oly tárgyat, melyet ásás közben a vállalkozó munkásai találnak, kötelessége a városhoz juttatni.

Magánúton azonban a leletről tudomást szerzett Gerhauser Zsigmond ezredes, a 33. gyalogezred parancsnoka is, aki a szabadságon lévő *bélaifalvi Fekete* Miklós tábornokot helyettesíti és így a várparancsnoki teendőket végzi. Ebből kifolyólag megjelent az ásás színhelyén és kijelentette, hogy a talált tárgyakra igényt tart, azt katonai kincstári tulajdonnak tekinti, birtokába veszi és a bécsi Heeresmuzeumba szállíttatja. Felszólította Kubicsék mérnököt, hogy szolgáltatassa át a katonai hatóság megbízottjának a fentebb felsorolt leletet.

A mérnök hivatkozva a várossal kötött szerződésre *megtagadta az átadást.* Az ezredes azonban ezt nem vette tudomásul, hanem intézkedett, hogy a lelet a várba kerüljön. Egy főhadnagy vezényletével tizenkét gyalogost rendelt ki a behordásra.

Kubicsék a fegyveres erő parancsnokának felszólítására sem volt hajlandó a kiszolgáltatásra, hanem intézkedett, hogy *Herling* Gyula városi mérnök, aki a hidépítések ellenőrzésével van megbízva, megjelenjen és tőle átvegye jegyzőkönyv felvétele mellett az ereklyéket. Ez állítólag meg is történt.

Amde, amint értesülünk, ezek az öket megillető helyre, az aradi Erekllyemuzeumba kerülnek.

Nem tudtuk ellenőrizni, vajjon megfelel a valóságnak, de úgy informáltak bennünket, hogy Herling mérnök jegyzőkönyv kíséretében átadta azokat a katonai hatóságnak.

Ha igaz ez, akkor elszomorítóan tartjuk. Mert a negyvennyolcas emlékek talán mégis jobb helyen volnának az aradi Erekllyemuzeum-

ban, mint a bécsi lomtárban. Hisszük, hogy a Kölcsey-Egyesület vezetősége mindent megtesz a tárgyak megszerzésére.

A letartóztatott gróf.

Festetich Andor multjából.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, július 10.

Az Aradi Közlöny megírta, hogy Osztenében letartóztattak egy Festetich grófot. Eddig nem tudták hitelesen megállapítani, hogy ki is hát ez a gróf Festetich. Fővárosi tudósítónk a letartóztatott grófról a következő adatokat puhaltotta ki:

Ifj. Festetich Andor gróf fia idősb Festetich Andor grófnak, volt földművelésügyi miniszter, valóságos belső titkos tanácsos, hitbizománytulajdonosnak. A fiu jelenleg huszonhat éves.

Ifju kora dacára igen mozgalmas multra tekinthet vissza. Könnyelműségével és bűnös hajlamaival már nagyon sok bánatot okozott családjának. Az ifju gróf ugyanis kora ifjúságától fogva erős hajlandóságot árult el a tiltott cselekmények iránt. Dacára annak, hogy szülei vagyoniilag teljesen tönkrementek, sőt apja és a hitbizományi vagyon ellen elrendelték a csődeljárást, annak dacára, hogy gyöngéden szerető édesanyja, született *Pejachevich* Jolán grófnő, magánvagyonát az elkényesztett fiu kedvteléseinek kielégítésére fordította, a rossz hajlamu fiu még kiskorúsága idején adósságra adósságot halmozott, sőt a szélhámoskodástól és csalástól sem idegenkedett.

A fiatal gróf bűnös könnyelműsége sok gondot okozott már a családnak. Se szeri, se száma nem volt a feljelentéseknek, amelyeket becsapott jóbíszemű egyének adtak be a fiatal gróf ellen. Majd Bécsből, majd Berlinből, tavaly Párisból és Belgiumból jött a gondterhelt szülőkhöz a lesújtó hír, hogy a neves sarjat zár alá helyezte a külföldi rendőrhatalóság.

A megrémült anya könyörgésére a szerencsétlen öreg gróf sietett a külföldi rendőrségre és nagy gonddal előteremtett anyagi áldozatok árán sikerült a megtévedt fiut a börtönből kimenteni. Tavaly valami régiségek és képeslábba volt belekeverve a grófi család könnyelmű sarja. Azután hamis kártyázás miatt kitiltották Franciaország és Belgium egész területéről.

Később anyjának nevével kezdett visszaéléseket elkövetni oly módon, hogy arról a két fővárosi házról, amely egyik nagynénje, gróf *Pejachevich* Jolán néven van telekkönyvezve, hitelezőivel és pénzügyőrökkel azt akarta elhitetni, hogy azok az ő saját anyjának, gróf *Pejachevich* Lenke Jolánnak tulajdonát képezik. Ehhez hasonló szélhámoskodások miatt az öreg Festetich grófnak sok but okozott a délceg és elegáns Bandi gyerek. Sajnálatra méltó jó anyját pedig nem egyszer betegágyba döntötte.

Most ismét hire jött a szülők szelestyei kuriájára, hogy az Andorka grófot Osztenében sipisták és hamis kártyások társaságában letartóztatták. A szegény öreg apa újból vonatra ült hát és sietett a belga fürdő rendőrségéhez, hogy kedves csemetéjét, ha lehetséges, anyagi áldozatok árán és hatékony befolyása és ajánlólevelei révén, a zord belga börtön levegőjéből kiszabadítsa. A szerencsétlen hajlamu ifju nagybátyja, Festetich Tasziló gróf, a trónörökös ismert barátja, aki egyébiránt már régen megtagadta a züllött ifjutól a segítő kezét, most

oda törekszik rábírni a szülőket, hogy megtevélyedettség gyermeküket valamely elmegyógyintézetbe internálják.

„SZELLEMI KRUMPLI.”

Timon Zoltán előfizetési felhívása.

*

Arad, július 10

Timon Zoltán, az aradi fa- és fémipariskola tanára, akit sajátos irányú irodalmi működése révén már ismer az aradi közönség, most újra előfizetési felhívást bocsátott ki, amely kétségtelenül nem marad el feltűnés dolgában az előbbeni írásművek között. Költeménykötetről van szó, amelynek első része: „Hitünk, hősi költemény nyolc énekben” című mű. Az érdekesebb cím után még érdekesebb előfizetési felhívás következik, amelynek bevezető sorai ezek:

„Egy árucikket bátorítok fölkinálni, mely — saját érdekeimre sajnálattal kell bevallanom — sem szellemi dobányfűst sem szellemi alkohol, hanem csak szellemi — krumpli. Holott a történelmi tapasztalat tanúsága szerint: a két első cikk, mert élvezeti szőr, az emberek közt minden ellenkező tilalmak dacára gyorsan, és nagy mértékben elterjedt: míg az utolsót —, csak erőt adó tápszer nem gyönyörködtető idegméreg lévén, — törvényhozási parancsokkal kellett az emberekre reá kényszeríteni.”

A következőkben elmondja a könyvkiadás viszontagságos dolgát, majd „miután a nagyon tisztelt közönség bizonyára nem hajlandó zsákba macskát vásárolni”, közli a mű részletes jegyzékét, a többek között ezen módon:

Muhammed a faragatlan, ravasz, parázna nép vezér: 1) Prófétai jelleme és származása. 2) Legfőbb vonzereje. 3) Főbb társadalmi eszméi. 4) Az ember és a király. 5) Szerénysége és hibái. 6) A történelem tanúsága. 76 négysoros keresztimes versszakasz.

Buddha a koplálva koncsorgó világrend gyártó. 1) Élete és családja. 2) Tanának elterjedése. 3) Tana az erényről és jutalmáról. 4) Egyenlőségi eszméi. 5) Gondolatai istenről és világrendről. 6) Mózes és Buddha. 7) Jézus és Buddha. 8) A mi látnokaink felsőbbisége. 96 négysoros keresztimes versszakasz.

Az egész mű ezek szerint mintegy 8 órán át tartó tanulságos szórakozást képest nyújtani, miután 1140 versszak átolvasása ennyi időt okvetlen igénybe vesz. Ez időt az emberi faj legnagyobb tanító mestereink körében lesz módunk eltölteni. Ily nemes társaságot bizonyára csak javultan, némesbülve, fölemelt lélekkel hagyhatunk el.

Forrón kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását.

Az előfizetéshez csatolt vers-szemelvények egy-két strófáját is érdemes lenyomatni, hogy az olvasó mind az 1140-hez kedvet kapjon. Például:

Tukker.

Az első ujszerü táltos Tukker volt:
Közgazdaság és tényjegyzés tanára;
Az egyetemi szószékről tanított
Egyesült-állami Virgyisziniában.

Ezernyolcszáz negyvenháromban irván,
Hazájának jövő fejlődéséről,
Ugy jósolta, hogy a század határán
Nyolcvan millió nép lesz Jenki földön.

És a századvégi nép megszámlálás
Több mint hetvennégy milliót adott ki.
A hiba alig több hét százaléknál.
Két-három év okvetlenül kitölti.

És így tovább, ezeregyszáz és negyven strófaban. S hogy magunk is elősegítsük a könyv terjedését, közöljük, hogy a könyv bolti ára három korona lesz, aki tíz példánynál többet vesz, husz százalék, aki pedig husz példánynál is többet, harminc százalék engedményben részesül. Ennél olcsóbb szellemi krumplit még nem mértek a könyvespiacon.

HIREK.

Aratók — szardínia-kosztón.

Azok a póéták, akik a magyar ugar, a tanya, az erdő ősrömantikáját szokták megszengni, gyászfátyollal vonhatják be lantjukat. A magyar mezőséget, a parasztot is kezdi meghódítani a modern áramlat.

Ezt abból állapíthatjuk meg, hogy Pest-megye egyes helyein az aratók szalonna helyett szardíniát fogyasztanak. Egy szemtanu így írja le különös fölfedezését:

A minap a saját szememmel tapasztaltam, milyen csodás változás bontja meg a régi magyar hagyományokat már a mezőn is. A mit láttam, ugyancsak egyik adata a magyar paraszt nyári táplálkozás rendjének. Csak hogy inkább furesasága és bizonyos, hogy inkább groteszk kivétele a nagy általánosságnak. Vagy egy fél óra járásra a budai hegykoszorútól aratókra bukkantam. Délidő volt s ép ebédhez telepedtek a munkások. Nyolc férfi, 3 asszony, két leány. Hárman, két férfi és egy asszony az ut mellett levő fa alá ültek. Megálltam mellettük, beszélgetésbe kezdtem velük s bizony jókora meglepetés vett rajtam erőt, amikor látom, miben mesterkedik az asszony. Bicskával, kaszakóval s más erős szerszámmal egy halkonzerves dobozt fészeget. Még ilyet se láttam eddig aratónál!

— Miben fárad? — kérdem az asszonytól.

— Ezt az iskátulát köllene fölnyitanom.

— Mi van benne?

— Olajos hal. Ugy lecsukták, hogy alig lehet fölnyitani.

— Hol vette a halat?

— Az óbudai bótban vettünk egy tuca-tot az aratásra. Kulcsot is adtak hozzá, de az mindig elveszik. Tavaly is így jártunk.

Az elveszett kulcsnak köszönhetem hát a hiteles információt, hogy már a tavalyi aratásnál is halkonzervet ettek. Persze Pestet ismerő emberek, budakeszi szegényebb nép napszámba járnak a városba s az aratást se részért végzik. Szóval nem az igazi fajta aratók. Mégis elgondolom: ki tudja, Somogyban—Baranyában; vajjon nem törté-e át szintén a régi szokásokat a — halkonzerv, vagy a kultura más gyáripari terméke? És ha így megy, maholnap az aratók vidám dalát a városból kikölcsönzött fonográf vagy gramofon recsegése váltja föl?

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 11-én az időjárás: változékony, enyhe, sok helyütt csapadék, zivatarok.

— József főherceg doktori oklevele. A hivatalos lap mai száma az alábbi királyi kéziratot közli:

„Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére megengedem, hogy a budapesti József műegyetem József főherceg ur 5 császári és királyi fenségét a műszaki tudományok tiszteletbeli doktorává avathassa, s részére a doktori oklevelet kiszolgáltathassa.
Kelt Bécsben, 1909. évi június 28-án.

Ferenc József s. k.

Apponyi Albert gróf s. k.

— A király legfiatalabb dedunokája. Bécsből jelentik, hogy Windisgrätz hercegnő, boldogult Rudolf királyfi leánya ma leánygyermeknek adott életet. Ez a kis leány Ferenc József legfiatalabb dedunokája.

— Csőd egy prépost ellen. Pozsonyból jelentik, hogy Komlóssy Ferenc pozsonyi prépost lakásán napok óta foglaltatnak a hitelezők, akik csődöt kértek ellene. Most zár alá veszik a prépost minden ingóságát.

— György és az összeesküvők. Tudvalevő, hogy György a szerbiai királyi családok közötti támadt az összeesküvők tisztelettel voltak szemérmesek volna az országból eltávolítani az országban fiut. Ez azonban nem sikerült nekik, a Péter királynak ez irányú törekvése is sikertelen maradt. Pedig a király 60 ezer dírtól adóftalmat fiának az adósságainak visszafizetésére adta föl a pénzt, meg is ígerte, hogy külföldre megy. Ehelyett azonban Nisze ment, ahol foglaltat az összeesküvők tisztelettel, és a felséges papa ellen.

— Az osztrák képviselőház elnapolása. A napok óta húzódó osztrák parlamenti válságban ma fordulat történt. A keresztény szocialista párt önálló tárgyalást kezdett az obstrukciós szlávokkal. Hajlandóknak lenni az obstrukciónak néhány különös engedelményt tenni, hogy jövő kormányra jutásuk utját támogassák. A szlávok követelésük nagy részét tegnap visszavonták, csak azt nem, hogy csak olyan kormányt támogatnak, mely a boszniai agrár-bankra vonatkozó határozatot valósággal végrehajtja, amely határozat a magyar bank működése ellen szól. A szlávok számítottak arra, hogy a keresztény szocialisták segítik őket követeléseiknél és legalább a győzelem látszatát menthetik meg. Bienert báró azonban ma kijelentette a német pártvezéreknek, hogy a boszniai bank dolgában eddigi álláspontjából nem engedhet és az obstrukciós pártoknak politikai engedményeket elvben nem tehet. Közölte azt is, hogy a hivatalos lap holnapi száma a képviselőház elnapolását fogja publikálni.

— A Polgári Takarékpénztár tőkefelemelése. A Polgári Takarékpénztár forgalma az utóbbi időben nagyarányú fejlődést mutat s a takarékpénztár igazgatósága tegnap tartott ülésén elhatározta, hogy a részvénytőke felemelésével saját tőkeerejét az intézetnél elhelyezett idegen tőkék nagyságával összehangzásba hozza. Lapunk mai számának más helyén közöljük az e célból e hó 25-én tartandó rendkívüli közgyűlésre szóló meghívót. Ennek a közgyűlésnek lesz feladata elhatározni, hogy az igazgatóság indítványa folytán a takarékpénztár tőkéjét 3750 darab 200 koronás árban kibocsátandó új részvéennyel 600.000 koronával 2.400.000 koronára emeli és 150.000 koronával dotálja a tartalékalapot. Három régi részvény ellenében egy új részvényt fognak kiszolgáltatni. Természetes, hogy e részvénykibocsátás sikere már is biztosítva van.

— Megjelent a fiumei cápa. Ennek a kis közleménynek azt a címet is adhattuk volna, hogy „itt a nyár”, vagy „az ugorkaszézon kezdete”, esetleg más hangulatos címet is találhatnánk. Azonban mindezek egyet jelentenek: a nyári újságírás kezdetét. Amikor az Adriáról az első jelentés meghozza a cápa felbukkanását, a legviharozottabb szerkesztő is aggodalmas arccal néz a jövőbe, amely sivárnak mutatkozik. A fiumei cápa megjelenését ma éjszaka egy budapesti könyvnyomatói lap tudósító közölte. Hogy csakugyan megjelent-e a fiumei cápa, nem tudjuk. A könyvnyomatos azt állítja, hogy igen. Ha nem igaz, az ő lelken szárad a jó zsiros hal, amely a következő hír alakjában jelentkezett a könyvnyomatosban:

„Az adriai tengerről minden évben kimaradhatatlan cápa ismét megjelent. Egy vitorlás hajókapitánya most jelenti: a fiumei rév-parancsnokságnak, hogy a Kvarneróban egy 5—6 méter nagyságú cápát vett észre. A szörnyeteg a hajót hosszabb ideig kísért. A fiumei halászok nagy előkészületeket tettek, hogy a cápát, amelynek elfogására nagy jutalom van kitűzve, kézrekerítsék.”

Ostromállapot Macedóniában. Konstantinápolyból táviratozzák: A török kormány a szaloniki váli előterjesztésére, a görögök lakta területekre, kihirdette az ostromállapotot.

Költőből rendőrfogalmazó. Nagyváradon megüresedett egy rendőrfogalmazó állása, a melyet választással töltöttek be. A pályázók közt van Dutka Akos költő, újságíró, aki nemcsak a műzával van szorosabb viszonyban, hanem családos ember s jóra való munkaerő. Bizonyítványt megválasztják Dutka Akost, aki nem a bűnösöket fogja nyomozni, hanem a rendőri sajtóiroda vezetője lesz. Valószínűleg magyaros stílusban, esetleg versben írja meg a rendőrség mondanivalóját. Költővel megesik az ilyesmi, ha rájön az ihlet.

Családi öröm a levegőben. Nyár van, kánikula, akárhogy boruljon is az ég. Ezért tehát figyelemmel kell lenni a kánikula és a kékkedéssel kelt logánia a messziről jött hírekre (amblyopon) megérezni velük, hogy a kánikula szűkösökét. Olme Oroszországból Pétervárról érkeztek hírek, hogy Orloff Vladimir, a legkiválóbb orosz leghajós hejő társaságában felszállott Carszkoje Széle közelében, de nem mindennapos látvány. Nem volt a társaság Orloff ugyanis rendszerint magával szokta vinni nejét is légi kirándulásaira: ezen alkalommal azonban csak hosszas habozás után engedett neje kibeszélésének, mert attól tartott, hogy a földön állapothoz képest neje nagyon meg fogja viselni a hosszas és erős idegeket igénylő légi ut. Vegre azonban megengedett neje kérésének és a merész leghajós pár a sok ezernyi közönség hurra-zása között a magasba emelkedett. A leghajókirándulás további lefolyását maga a bátor leghajós a következőképpen beszéli el: Kétezer méter magasságban lehetünk, midőn a megpróbáltatás legrette-netesebb pillanatait állottuk ki Szegény feleségemet hirtelen anyai fájdalmak fogták el és én, félőrülten a kétségbeeséstől: hirtelen a földre akartam ereszkedni. Feleségem azonban megragadta a kezemet és kimértülten suttozta: csak maradj, mert addig már, ugyis késő volna... Én tehát maradtam és minden igyekezetemet arra fordítottam, hogy a leghajó minél nyugodtabb helyzetben maradjon. Ezt nagymértékben el is értem és kitartásomat soha nem remélt jutalom koronázta. Egy óra múlva apa voltam. Legboldogabb apa az egész ég- és föld-kerekéségen. A kis „levegő-szülött“ fiu volt és apró kezecskéivel folyton az ég felé mutatott, mintha csak mutatni akarta volna az emberiségnek a jövő-dőbe vezető útját...

Felületes tolvajok. Budapestről jelentik: Tegnap délután egy fiatal ember jelent meg a Rákóczi-ut 80. szám alatti zálogházban és 119 darab különböző fehérneműt, D. I. B. monogrammal elzalogosított. Ma reggel, amikor a zálogos a fehérneműket széjjel rakta, hogy osztályozza, nagy meglepetésére egy takarékpénztári könyvet talált közöttük, amelyet 1200 koronáról Magda névre a Vámbéri-körút 5. szám alatt a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank fiókja állított ki. A zálogos a leletről nyomban jelentést tett a főkapitányságon, ahol azt hiszik, hogy a fehérnemű betörésből származik. A tolvaj azonban felületesen nézte meg a szákmányát és a ruhák között elrejtett takarékpénztári könyvet nem vette észre. A rendőrség megindította a nyomozást.

Megszöktek a büntetés elől. A budapesti királyi ügyészség ma két szökevény ellen adott ki elfogató parancsot. Az egyik Dóbé Nándor 32 éves magánhivatalnok. Dóbét a budapesti büntetőtörvényszék két évi és három hónapi fegyházra ítélte, a magánhivatalnok azonban megfelebbezte az ítéletet, amely közben jogerőssé vált. Dóbé az időt arra használta fel, hogy megszökött. — A másik szökevény Ollé Dániel 36 éves cipész, akit pénzhamisítás miatt nyolc napi fogházbüntetéssel sújtottak. A két szökevény a rendőrség nyomozza.

Adóhivatali tisztviselők visszaélései. Szentendréről táviratozzák, hogy Mátéffy Kálmán polgármester elrendelte a feyelmi vizsgálatot Braccar Ottó János, Pap Béla, Konec Gábor és Csucs György adóhivatali tisztviselők ellen, mert kiderült, hogy az adókönyveket évek óta hamisítják. Az egyes polgárok adótulfizetéseit mások javára könyvelték el s ezért pénzt kaptak. A leplezés nagy feltűnést kelt, mert sok jómódu polgárról kompromitáló dolgok derültek ki.

Aradi Turisták a gainai leányvásáron. Indulás Aradról f. hó 17-én délben 12 óra 30 perckor, érkezés Nagyhalomra este 6 óra 27 perckor. Vacora és hálás a kaszinó vendéglőben. Másnap f. hó 18-án reggel fél 3 óraker reggeli és 3 óraker indulás gyalog (kivánatra lóháton) Gainára, ahova délelőtt 8—9 óraker érkezik fel a társaság. A leányvásár meglekintése. Villás reggeli és ebéd a hegytetőn. Indulás vissza gyalog délután 2—3 óraker; érkezés Nagyhalomra este 6—7 óraker. Vacora és hálás a kaszinóvendéglőben. Folyó hó 19-én reggel 6 óraker reggeli és indulás motor vasuton reggel 7 óra 55 perckor: érkezés Aradra d. u. 1 óra 30 perckor. Részvételi díj személyenkint 16 korona, amely összegből az összes itt felemlített dolgok (lovaglást leszámítva) kielégített nyerne, u. m. vasutdíj, étkezés, hálás, teherbördés, battyu. Jelentkezni lehet f. hó 13 ig bezárólag az egyesület helviségében (Vass-szálló I. emelet) délután 4—7. óráig.

Birtokcsere. Az elmúlt héten Aradon a következő birtokváltozások történtek:

Donn Konstantin eladja az aradi 5163. sz. tjkvben felvett Fejsze-utca 6. sz. házat 10600 koronáért Szalay István és nejeének. — Madár György és neje eladják az aradi 5070. sz. tjkvben felvett Választó-utca 61. sz. házat 2900 koronáért Ilyés Lajos és nejeének. — Manye Adám és neje eladják az aradi 7317. sz. tjkvben felvett Ilona-utcai üres telket 900 koronáért Hajdu Béla és nejeének. — A Deutsch Ignác-féle izr. alapítványi árvaház eladja az aradi 7284. sz. tjkvben felvett Radnai-uti üres telket 31850 koronáért az aradi fűrészgár részvénytársaságnak. — Mosóty István elad az aradi 7370. sz. tjkvben felvett üres háztelkekből 300 négyszöglet 1448 koronáért Gyuroki András és nejeének, 300 négyszöglet 650 koronáért Farkas Ferenc és nejeének. — Krizsán Dezső és neje eladják az aradi 2271. sz. tjkvben felvett Kasza-utca 44. sz. házat 3000 koronáért Makkart Mihály és nejeének. — Makkart Mihály és neje eladják az aradi 2394. sz. tjkvben felvett Illés-utca 74. sz. házat 4600 koronáért Vér István és nejeének. — Rodovanovics György és Miliés Dusan dr. eladják az aradi 677. sz. tjkvben felvett Deák Ferenc-utca 24. sz. házat 24500 koronáért Frank Fidé és nejeének. — Özv. Bogyá Lázárné és tulajdonos társai eladják az aradi 1949. sz. tjkvben felvett Mihály-utca 94. sz. házat 1200 koronáért Damián János és nejeének. — Szenes Salamon eladja az 1167., 1499. és 5169. sz. tjkvben felvett Alsómaros part soron 7. és 8., Maros táj 2. és Tökölly Imre-utca 52. és 54. sz. házakat 27000 koronáért Cservenka János és nejeének. — Mosóty István elad az aradi 7370. sz. tjkvben felvett telkekből 312 négyszöglet 1087 korona 50 fillérért, Nyiri József és nejeének 312 négyszöglet 1810 koronáért Keresztury Mihály és nejeének. — Bíró János és neje eladják az aradi 1439. sz. tjkvben felvett Gyár-utca 16. sz. házat 4400 koronáért Szécsi Pál és nejeének. — Maris Sebők eladja az aradi 1288. sz. tjkvben felvett Trombita utca 33. sz. házat 2800 koronáért Vincze Péter és nejeének.

Rendőrségi hírek. Kuk János aradi lakos feljelentést tett 35 korona készpénzének zárt ládájának feltörése után történt ellopása miatt egy Mihály nevű hetes ellen. — Schnee Farkas aradi lakos feljelentést tett egy pár, 8 korona értékű hosszú száru fekete fűzős, kissé viselt női cipőnek ellopása miatt ismeretlen tettes ellen. — Reicher Károlyné aradi lakos feljelentést tett egy 8 korona értékű kis egyfedelű, fedelén aranyvirágos, fehér mutatolapos tula ezüst női óra nyílt helyről való ellopása miatt Lenka nevű eselédje ellen.

Egy milliárd. A Triesti Általános Biztosító Társulat-nál (Assicurazioni Generali) biztosított 16-kék állaga elérte az egy milliárd (ezer millió) korona összeget. Ez az első eset, hogy egy magyaros. intézet ily állományt képes felmutatni, a milyent különben csak nagyon kevés európai biztosító társaság ért el eddig. Ezen eredmény nagyfontosságú közgazdasági eseményt képez, mert ez egyrészt biztosítási intézményünk versenyképességét, másrészt pedig azt a nagy bizalmat igazolja, amellyel a közönség ezen legnagyobb biztosító társulatunkkal szemben viseltetik. 2643

A Gambrinus éttermében mindennap mozgófénykép. Unnep és vasárnap délelőtt, valamint minden esütörtökön este katonazene. Tisztelettel Kánya Géza. 1567

Szeplők és májfoltok ellen használjon eredeti Kárpáti-féle Benzoetej-crémet és Benzoetej-szappant. Kapható a készítőnél: Kárpáti János gyógyszerárában Arad, Boros Béné-tér 15. szám. 893

Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 17

A kiváló bór- és lítiumos gyógyforrás

SALVATOR

Vese- és hólyagbajoknál, köszvényél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható árványvírkereskedésben vagy a P. u. 96. Lípót

Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Budóvárosi part 8.

TARKASÁGOK.

(A szomjas kórista.) Van az aradi szintársulatnak egy fiatal kardalosa, aki csak nemrégiben került a világotjelentő deszkákra. A fiu olyan naiv, hogy a mondásaival állandóan megkacagtatja idősebb kartársait. A napokban jót mulattak gyerekes elszólásán. Kulcsár Lajos rendezett egy darabot, amelynek első próbáján így magyarázott a terjedelmes rendező:

— Az első és a második felvonás között hatszáz év telik el, ez alatt az idő alatt...

Itt félbeszakította Kulcsárt a naiv kórista:

— Rendező ur, szeretnék egy kicsit kimenni. — Nem lehet, — mordult rá Kulcsár — nincs idő. Nem várhatunk itt magára.

A naiv fiu sértődötten felelt:

— De hiszen azt tetszett mondani, hogy hatszáz év telik el a két felvonás között. Én pedig csak egy pohár sört akarok meginni. A hatszáz év alatt reám annyira idő, még a sörömet megiszom.

(A fejbaj.) A nagy női kalapok körül sok félreértés támadt már. Egy aradi hivatalnok mondása is ezek közül való. Az illető találkozott a minap valamelyik barátjával.

— Rég nem láttam a feleségedet, — mondta a jó barát. — Hogy van önagysága?

— Sok baja van a fejével, — mondta buszen a férj.

— Talán reumatikus fejfájás?

— Nem, hanem — új kalap.

(A bizonytalan apa.) Egy vidéki olvasónk írta ezt. A jelenet olyan helyen játszódott le, ahol sok gyerek születik házasságon kívül. A faluban vizsga volt, s azon megjelentek a szülők, meg a főtisztelendő plébános ur is. Egy kis paraszt fiu nagyon szépen felelt s a plébános meg is dicsérte.

— Ki az apád? — kérdezte a gyerektől, miközben megsimogatta az arcát.

— A fiucska nem felelt, csak motyogott valamit.

— Na, ki az apád?

Kinos csönd. A tanító ekkor odafordul a plébánoshoz.

— Itt van a vizsgáú a gyerek anyja is. Talán ő jobban megtudná mondani.

(Az orgona és a hívők.) Ez is faluhelyen történt. Egy más községbeli paraszt ment látó-

gatába oda, ahol ez a história megtörtént. Az idegen magyar nézegeti e templomot és miután jól megmustrálta, kijelenti a komájának:

- Ez csakugyan takaros templom.
- Hát még ha az orgonáját hallaná kend. Az csak a gyönyörű.
- Osztan mikor szokott az szólni.
- Minden vasárnap prédikálás után. Amikor vége van a prédikációnak, mindig megszólal.
- Miért éppen a prédikáció végén szólal meg? — kíváncsiskodik a magyar.
- Hát valamivel csak fel kell költeni a híveket.

A legjobb kutya-kalács

volt és marad a

Fattinger-féle kutya-kalács,

melyet összes a fajta tápszerek közül a legjobb és legízesebb és tápanyagosabb — 50 kg. 23. — 5 kgt. bérmentve 3.20 K.

Fattinger-féle Puppy-Bisquit

külyök-kutyák részére. 50 kg. 26.—K., 5 kg. bérmentve 8.50 K. Árjegyzéket bérmentve küld:

H. POLSTERER (Inhaber und Mitgründer der Patent-Fleischfaser-Hundekuchen- u. Geflügelfutter-Fabrik Wiener-Neustadt.

350-nál több első díj. — A Fattinger-féle tápszerek állatorvosai ellenőrzés mellett készül.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Gahonaüzleti hetiszemle.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 10.

Az aratás, minthogy a héten az idő nem kedvezett, csak a jövő héten fog nagyobb erővel megindulni, ha csak az időjárás nem gördít ismét akadályokat elébe.

A gabonaüzlet irányzata a lanyhaság jegyében zárult, ami egyben azt jelenti, hogy a tőzsdére kedvezőbb terméskilátások érkeztek.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, július 10.

Amerika 1 1/2-el magasabb. Kevés fizet, tartott árak. Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Tengeri 1909 augusz.	7.90—7.9	7.89—7.90
Tengeri 1910. májusra	7.96—7.97	6.94—6.95
Buza 1909 októberre	13.80—13.81	13.65—13.67
Buza 1910. áprilisra	13.98—13.99	13.93—13.94
Ross októberre	9.93—9.94	9.91—9.92
Zab októberre	7.64—7.65	7.61—7.62

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény 639.—
Magyar hitelrészvény 753.25

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ
ÜDÍTŐ-GYÖGYÍTŐ

Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Orvosilag ajánlva. — Aradi főlerakat **POLLAK JÓZSEF** cégnél, József főherceg-ut II. 5885

Augusztus 1-én, vasárnap lesz az aradi nyomdások által rendezendő nagy népnünepélye, ahol versenyeink, kabaret, tűzjáték stb. és este táncvigalom lesz. A népnünepély a városliget összes helyiségeiben lesz megtartva.

NYARI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1909. július hó 11-én:
Délután 3 1/2 órakor kezdéskelt helyárrakkal:

Sulamith.

Héber opera 5 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Goldfaden A. Az eredetiből fordította: dr. Klein J. Szinpadra alkalmazta: Faragó Jenő. Hangszerelte: Donáth L.

S Z E M É L Y E K:

Manoah	Várnay Jenő.	Ab gajil	Kun Irén.
Sulamith	Wlassak V.	Gideoni	Faludy K.
Abso on	Ladiszlay J.	Akimadák	Leővel Leo.
Cziglitang	Kulcsar L	Nathan	Polgár S.

Kezdeté délután 3 és fél órakor.

Este 8 órakor, rendez helyárrakkal:

Góth Sándor és G. Kertész Ella vendégfelléptével:

Visszatérés Jeruzsálemből.

Színmű négy felvonásban. Irta: Maurice Donauy. Fordította: Adorján Andor.

S Z E M É L Y E K:

Michel Aubier	Góth S.	Trevieres	Faludy K.
Lazare	Delli Lajos.	Georges	Durói Mór.
Emile bácsi	Varnay Jenő.	Henriette	Kertész Eila.
Aubier	Hunyady J.	Susanne	Körös-y Juci.
Dr Lurdan	Polgár S.	Andrée	H.Harmath J.
Vovenberg	Mártonfi R.	Ausjéne	Follinsue E.

Kezdeté 8 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Baró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Uj műsor. Uj műsor.

Műsor 1909. július 11-én, vasárnap:

1. Lili néni. Bohózat. — 2. A hűtelen. Dráma. — 3. Bivalyverseny Madeirában. Látványos. — 4. Aki fél a bacilusoktól. Bohózat. — 5. z elvarázolt anyós. Kacagató. — Nagy bikaviadal Szevillában. Látványosság. — 7. Tizenhárom vannak az asztalnál. Bohózat. — 8. Jeane d'Arc, az orléanski szűz élete és halála.

Előadások délután 3 órától kezdve.

As előadásra bármikor be lehet menni.

As előadások alatt a ca. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukraszda.

NYILTTÉR.*

Figyelmeztetés.

Ezton figyelmeztetek mindenkit, hogy nőm, Abfalder Jánosné részére senki hitelben az én nevemre semmit se adjon, mert azt nem fizetem ki, mivel külön váltunk. 2593

Ujszentanna, 1909. július 6.

Abfalder János.

* As ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget

Legjobb áditó ital

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
SAVANYUVIZ

PICHLER SÁNDOR
PAPIRÓS, IRÓSZER-ÉS ZETI-KÖNYV
RAKTÁRA.
ARAD
TELEFON 302 SZABADSÁG-TÉR 12.

Szivarka hüvelyek nagy választékban.

1868 óta forgalomban.
Berger-féle
gyógy-kátrány-szappan,
mindennemű bőrkütegek
Berger-féle kátrány-kénszappan.
Berger-féle glicerín-kátrány-szappan
Berger-féle borax-szappan

Aradváros belterületén házhoz szállítunk: 100 kgr. kömentes, darabos meszet ... K. 3.20 árban. Teljes kocsirakomány megrendelésénél fenti árból 10 százalék engedményt nyújthatunk, miután kartellen kívül állunk.

Teljes tisztelettel:
Szilágyi és Társa
ARAD, Boros Béni-tér 22. sz. (Goldschmidt-ház.)
2619 556. TELEFON 556.

Orvosi labororium áthelyezés!

Dr. Auszteveil és Kallós

speciális orvosi labororiuma
és cukorbeteg toleranciájának meg-
határozása intézetét 2536

Simay-féle gőzfürdőbe

Petőfi-utca 7/b. szám,

helyezte át.

Városi és megyei telefon 168. sz.

Speciálisan foglalkoznak vizelet, köpet, gyomor-
tartalom, dajka tej, vér stb. vizsgálattal, különö-
sen **vérbetegségek** (bujakór) kimutatásával.

Nagy választék

Lemez és vas zománczott

Főzőedények,

Háztartási cikkek,

Konyha felszerelések,

Szőlőművelési eszközök,

Mindennemű szerszámok,

Gép és ipari cikkek,

acél, nikkal és sárgaréz áruk
és mindennemű

Vas árukban

Kérjük szíves megbízásait, melyek
gondos kiszolgálásá-
ról és jutányos számi-
tásáról biztosítjuk.

Kitünő tisztelettel

1451

Kneffel Károly és fia

vas- és szén-nagykereskedése.

Üzleti berendezésünk és
állványok f. évi július hó elején
mérsékelt áron eladóak.

Tulzsufolt raktár miatt

mélyen leszállított árakban kap-
hatók legujabb és legizlésebb
üveg, porcellán és mosdó-
készletek. Nagy vá- függő és
laszték asztali lámpákból

Legjutányosabb forrás

figurális dísz tárgyakból.

Legjobb minőségű china- és al-
pacca-ezüst dísz tárgyak, ugyszin-
tén elsőrendű evőeszközök.

Képerreterezéshez óriási választék.

Legjobb szerkezetű

2051

jégszekrények

minden nagyságban kaphatók.

FISCHER MÓR, Andrassy-tér 20. szám
(Fischer Eliz-palota.)

Megyei és városi telefon szám 568.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK
heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. 1. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a
körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellené-
ben válaszolunk.

1909. július hó 10.

Keresünk:

Aradra: 1 mérlegképes és a levelezésben
is jártas önálló könyvelőt és 1 irodistanót.Vidékre: 3 fűszer, rőfös és rövid, 2 vas
és fűszer, 5 vegyes és 2 divat, cipő és kalap
szakmabeli magyar, román és részben német.
tót és szerb nyelvismerettel bíró segédet és 2
tanoncot.

Aíánlunk:

női kereskedelmi alkalmazottakat, kik az
Aradi Kereskedők Köre női kereskedelmi tan-
folyamát sikerrel végezték, továbbá 7 fűszer
és csemege, 3 vegyes, 1 kézmű. 1 rőfös és
divat, 3 fűszer és rövid és 3 vas és fűszer
szakmabeli segédet.Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi
Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor,

Keppich Zsigmond.

titkár

321

igazgató

Naponta többször
frissen pörkölt kávéfűszer és illatszer KÁROS
SZAGÁTÓL mentesen

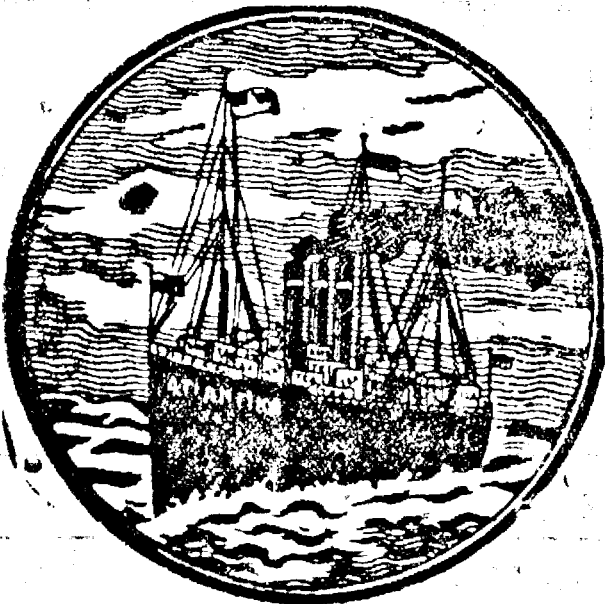
Csakis az

Atlantika

kávé és tea behozatalnál

kapható.

421

Villanyüzemű kávépörkölőnk mű-
ködésben látható a kirakatban.Arad, Andrassy-tér 20. Fischer Eliz-palota.
Városi és megyei telefon 609.A nyaraló és fürdőző kö-
zönség szíves figyelmébe!

A következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes

kölcsonkönyvtárába:

Ujvári Péter: Rejtelmes történetek. A francia
forradalom. Szomaházy A méltóságos asszony lo-
vagjai A százhusz éves asszony. Schaffer: A női
betegségek okai és elkerülésük módjai. Con-
nan: Rejtelmes történetek. Gardonyi: Mi erő-
sebb a halálnál? Szomaházy I.: A gyer-
gyóvári hadjárat. Szikra: A hét szilvafa
árnyában. Crawford: Arethusa, Prém J.:
A képzőművészetek története. Tábori: Bü-
nös nők, Földes: Hivatalnok urak, Nagy
Irma: A szerelem színháza, Farkas Imre:
Tünő évek, Blasco J.: Május virága, Aszlányi D.:
Életünk és nemünk, Maritimus: A nagy háboru,
Pemberton: Vezérszillag, K. J.: Lawn-Tennisz,
Friedländer: A művészetek, Károlyi gróf:
Amerikai utam, Vince F.: Ahmed Raszim-
Lux: A una corda, Lerrain J.: Helie a szoba-
pincér.Nemethen: Höcker: Fräulein Doktor. Hei-
se Paul: Gegen den Strom. Bauer: Wahre
Schönheit. Herr C.: Laubgewind. Gutheil: Nur
ein Spiel. Heimburg: Wie auch wir vergeb
Schnitzler: Dämmer eelen. Heymann: Madame
Steinheil. Hilgebauer: Der Eroberer, Locke:
Carlotta, Bernhard M.: Vogel Phönix, Beeker
K.: Frä. Schulmeister, Gretes Verlobung, Bal-
lestrem A.: Maria Schnee, Bartsch R.: Vom
sterbendem Rokoko, Boy Ed. I.: Fast ein Ad-
ler, Chantepleur Gui: Mein Gewissen in Rosa-
kleide, Westkirch: Auf der Menschheit Höhen,
Wothe: Im Klosterhof, Manteuffel: Violette Fou-
guet. Mark Albrecht, Balsac: Ein Evastöchterlein
Kölcsönkönyvtár havi 1 kor. 20 fill, vagy
tenként fizetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták!

Vidéki bértők

Is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek

A zenemű-kölcsöntárba

Is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill.,

vagy fizetenkint 14 fill

Valverde: Paraguay tánc, Jakobi: Jánoska.
Kondor: Csipkerózsza ringó ága, Bodrogi: Ká-
rog a holló a jegenyén, Baka - Baitz: Herkules-
fürdői emlék, Dr. Rózsa: Megjötték a fecs-
kék, Dóczy: Légy az enyém, Ormay: Di-
csértesség, Szóhner: Huszonnégy szál fehér
téma. Szirmai: Táncozó huszárok. Fráter:
Templomban. Baumann: Tiz koplé. Hertzka:
Anonymus, Villamos kalauz, A mafiasarkon. Fall:
Az elvált asszony. Curtis: Sorrentói emlék.
Heidelberg: Álom. Haller: Im Siegesflug. Sang u.
Klang I—IV. Zerkovitz: Holdvilág-nóta.Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és
berendezése.

KERPEL IZSÓ,

931

könyv-, zenemű és papír
kereskedése Aradon.

Telefon 385. sz.

Veszek és eladok

urasságoktól keveset használt férfi ruhákat, butorokat, kályhákat, ócska vasat, rezet, fémárukat s fürdőkádakat.

Állandóan kapható

nálam alig használt, elegáns kredenc, fejtér, ebédlő és hálószoba berendezés.

Kivánatra házhoz is megyek.

Herzfeld Gyula

Asztalos Sándor-utca (Izr. templom-épület) 2598

Telefon 348. szám.

Ugyanott sarok üzlethelyiség butoraktárral vagy anélkül előnyös feltételek mellett augusztus 1-re átadó.

Selyemtisztító intézetemet

ajánlom a nagyérdemű közönség figyelmébe, mely a mai kor igényeinek megfelelőleg van berendezve. 2553

Elvállalok mindennemű tisztítást, u. m.:

selyem ruhák, férfi ruhák,

flor, gáz, továbbá fehérenemű, ing, gallér, kézelő, valamint minden e szakmába vágó munkát megfelelően végzek. Vidéki megrendelések 48 órán belül elkészítettnek.

Stefán József

Arad, Tökölly-tér, a román templom mellett.

Egy 40 éves nő
gazdasszonynak
két ur mellé, egy erdei
ipartelep részére

kerestetik.

Ajánlatok fizetési igényeinek
megjelölésével és bizonyítvány
másolatokkal 2688

Erdőkezelőség Beél

(Bihar m.) címre küldendők.

**Egy szó
mindenkihez!**

Kik igazán szolid ajánlatokat keresnek helybéli, vagy vidéki üzletek, szállodák, pensiók, sanatoriumok, iparvállalatok, telkek, birtokok, villák eladására, vagy mindennemű üzlettársulásra. Ezt megtalálja Ön minden jutalék fizetés nélkül, a mi tartalmos közlönyünkben, melyet díjmentesen küldünk meg mindenkinek ki tudatja velünk, milyen üzletiránt érdeklődik.

A „Reform-Közvetítő” ingatlanforgalom stb. érdekében magyarországi ügyvezetősége.
Kommen S.
Budapest, VI. ker., Andrássy-út 27,
M. kir. Operaházal szemben.
Wien, Prag, Triest, Hamburg, München, Bazel.

2397

Nélkülözhetetlen

— UJSÁG! —

Magyarországon minden fűszer, gyarmataru, csemege, husáru, tejtermény kereskedőnek, stb. az élelmezési és fogyasztási szövetkezeteknek, szállodák és kávéosknak, sőt minden háztartásnak a

CSEMEGE UJSÁG!

ÉLELMEZÉSI SZAKLAP!

Ez a maga remében páratlan hetilap szeptember 1-én indul meg.

Előfizetési ára félévre 5 kor., egész évre 10 korona. Előfizetők újévig (5 hónapig) 3 koronáért kapják. 2632

Szerkesztő: **Lenkei Zsigmond** Budapest, VIII. Sándor-tér 4.

A legjobb hirdetési mód.
Senki sem nélkülözheti!

Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság.**Meghívás!****Az „Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság”**

t. részvényeseit

a folyó évi július hó 25-én délelőtt 10 órakor az intézet helyiségében (Andrássy-tér 21. sz., I. emelet) tartandó

rendkívüli közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívjuk.

T Á R G Y S O R O Z A T

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kiüldése.
2. Az igazgatóság előterjesztése a részvény-tőke felemelése tárgyában.
3. Az alapszabályok 4. és 60. §-ának módosítása.
4. Az igazgatóság felhatalmazása alapszabálymódosításokra a cégbiróság által kívánt változtatások esetében.

Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 19. §-a értelmében részvényeiket folyó évi július hó 22-ig az intézet pénztáránál tértívny ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

Arad, 1909. évi július hó 10-én.

1951-1909. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az ujaradi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Frankl Miksa ujaradi ügyvéd által képviselt Decker Péter rétháti lakos végrehajtónak, Tanaszku Demeter füskuti lakos végrehajtást szenvedett elteni 100 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az ujaradi kir. járásbíró területén levő a I. füskuti 347. sz. tkvben A. I. 1-5. sor 453., 628., 967., 1110. és 1374. helyr. alatti ingatlanból Tanaszku Demetert megillető tulajdoni jutalék 1816 korona; II. a füskuti 468. sz. tkvben A. + 1. sor. 1411. helyr. alatt Tanaszku Demeter tulajdo-

nál felvett ingatlan 186 kor.; III. a füskuti 565. sz. tkvben A. I. 1-5. sor 461a., 670a., 1018b., 1055b. és 1352a. helyr.-szám alatti Tanaszku Demeter tulajdonánál felvett ingatlan 1765 kor.; IV. a füskuti 566. sz. tkvben A. I. sor 352-353. helyr. alatt Tanaszku Demeter tulajdonánál felvett ingatlan 917 korona kikiáltási árban Füskut községében, a község-házánál 1909. évi július hó 30-ik napján d. e. 9 órakor bírói végrehajtási árverésen el fognak adni.

Az árverési feltételek ezen tkvi hatóságnál és Füskut község elöljáróságánál tekinthetők meg. Ujaradon, 1909. május 17. Kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.

Kovacsics, kir. járásbíró. 2638

Élő- és művirágcsarnok, sirkoszoru gyártás, női kalap divatterem

Arad, Asztalos Sándor utca 10.

Van szerencsém a helybeli és vidéki közönséget tisztelettel értesíteni, hogy helyben egy

élő- és művirágkereskedést,

női kalap divattermet és saját készítésű sirkoszoru gyártást nyitottam, ahol minden e szakmába vágó cikket méretek eltt árak mellett raktáron tartok.

Virágok: kalapok és alkalmi ruhák dísznek, himszett menyasszonyi fátyol és fejkoszorúk finom ki itelben, virágasztalok, virágkosarak és tükördíszek, pálmák remek kivitelben. Ugyzintén keszörök élő- és művirágból szalaggal, felírással, mivel saját készítményem, igen olcsó árban számíthatom. Vidéki megrendelések postafordultával pontosan lesznek elintézve. — Gyászkalapok állandóan raktáron, átalakítások izléses és legújabb divat szerint igen olcsón.

A t. c. közönség pártfogását kérve, vagyok tisztelettel 2644

Neuman Róza.

2, a jegyzői teendőkben teljesen szakképzett és a román nyelvet teljesen értő

írnokot keresek.

Fizetés egyenként évi 1200 korona és nőtlen embernek lakás, fűtés, világítás.

Körjegyzőség Soborsin. 2645

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget s az aradi köz- és magántisztviselők szövetkezetének t. tagjait, hogy

Széchenyi-utca 1. sz. alatti húscsarnokomat megnyitottam. 2582

Hús árainak a következők:

Marha-hús: Kgr.
Szege 88
I. rendű leves hús 108
I. rendű pecsenye hús 112
Vesepecsenye 140

Borju-hús: Kgr.
Eleje 112
Hátulja 140

Sertés-hús: Kgr.
Hús 144
Karaj s comb 152
Zsir v. háj 140
Kolbász 140

Amidőn a nagyérdemű közönség és az aradi köz- és magántisztviselők szives jóindulatába magamat ajánlom, ígérem a pontos és lelkiismeretes kiszolgálást.

Teljes tisztelettel

Kiss László,

egyleti tag s üzlettulajdonos.

Uj vendéglő megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a Fejze-utca 1. szám alatti

vendéglőmet megnyitottam,

ahol is naponta friss sör és jó borok, u. m.: rizlingi, bakator, vörös és jó asztali borok a legolcsóbb árak mellett lesznek kiszolgálva.

Jókarban tartott kuglizó-pálya. Társas összejövelekre alkalmas helyiségek. Pontos, szolid kiszolgálás! 2619

Szives pártfogásért esd, tisztelettel

Ungureán Viktor I. vendéglős.

Uj áruügynökség!

Bauer és Társa

ált. áruügynökség

Arad, Asztalos Sándor-u. 1.

Bátorkodunk a nagyérdemű vevőközönség és üzleteinknek tudomására hozni, hogy több külföldi és belföldi cég képviselőt megszereztük Abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy a nagyérdemű vevőközönség igényeit minden irányban kielégíthetjük.

Kiváló tisztelettel 2628

BAUER ÉS TÁRSA

általános áruügynöksége

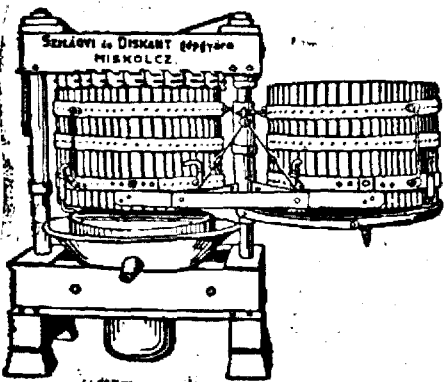
Cégtulajdonos Bauer Béla.

**Steckenpferd- 767
Liliomtej-szappan**

Legfinomabb a bőrnek, valamint nyári pattanások ellen!

— Mindenütt kapható. —

1902-iki borászati kiállítás EGER: I. díj, díszoklevél és aranyérem.

Borsajók.

Legújabb rendszerű könyök-szerkezetű „Kosuth”, — „Kincsem”, „Hegyalja” és „Acél-orsós” a magyar bortermelők legkedveltebb BORSAJTOL.

Legjobb rendszerű víznyomású (hidraulikus)

kettős kosaru sajtók, nagyüzemi préseléshez.

Sajtóink föelönye: A must sehol sem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Oriási erő kifejtés! A törköly egy darabban és könnyen kivethető! Egy ember által könnyen kezelhető!

Szőlőmossók és bogyzók:

„Villám” legújabb centrifugális és bogyzó gép!

Szilági és Diskant gépgyára, MISKOLCZON.

— 1907. évi pécsi kiállítás aranyérem és díszoklevél. —

ÁRJEYZÉK INGYEN!

2587

1902-iki országos gazdasági kiállítás, POZSONY: I-és díj, aranyérem.

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul a Hajós-féle Anagallin használata által, nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű. Ara egy üvegnek utasítással együtt 70 fillér.

Láb és kézizzadás

azonnal és teljesen elmúlik, ha az izzadó részeket „Peppo“-val ecseteljük. A mirigyeket kiszáritja, a váladékot megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. — Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

Poloskák

kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „Phenolsav“-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a poloskáknek még a petéit is kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül egyszerű. — Egy üveg ára 70 fillér.

Hajvesztő

„Depillor”. E csodahatású szerrel minden oly helyről, ahol a hajnöves alkalmatlan, mint az arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. — Ara utasítással együtt 1 korona. 191

Ideális

legjobb, legtartósabb gummi óvszer a „NITER”, a világ legjobb preservativa. — 6 darab egy eredeti dobozban 2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. utazó közönséget értesíteni, hogy **Kisjenőn az Uberall-féle vendéglő és szállodai üzletet átvettem** és azt 10-júlián utoljára berendezve, személyes vezetésem alatt tovább folytatom.

Jzletes magyar konyha! Jó italok!

- Pontos, szolid kiszolgálás! -

Tíz-tíz szobák bármely időben az utazó közönség rendelkezésére állanak.

Minden vonatnál saját kocsij!

Szives pártfogást kér

Fón Sándor

szállodás és vendéglős. 2274

Nem kell London. Nem kell Páris
Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni.

A legkényesebb igényeknek is megtehető maroktatani
CIPÓKET

urak és hölgyek részére
SEELLINGER UTÓDA

orthopéd és divat cipőszabó
ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

szűk vállú cipőjébe ajánlom **orthopéd gyöccs cipőmet**, melyek mezezők a lábuk fejlődését. Gyermekknél, újszülötteknél nagyjórészt eredményesek. Értsem el, amit számos elismerés tanúsít. Készítik a valódi amerikai formájú cipőket meg nem különböztethető, vastag szőrcipőket. B. megrendelésüket kerem teljes díjazással.

SEELLINGER UTÓDA 1381

Brecska Károly

volt állami cipőszabó tanfolyam szaktanítója.

Dávid Péter beton építési vállalata

Trombita-utca 19. sz.

Elvállalok granit, terázó és beton munkákat, valamint beton csatornázásokat, víztartályokat, gép-alapzatokat, cementhordókat, cementjárdafalozásokat és fürdőszobák elkészítését a legegyszerűbb kivitelűtől a legdiszesebb kivitelűig is készítek. 1496

Tisztelettel
Dávid Péter.

Háziasszonyok b. figyelmébe ajánljuk
RUBITS GYULA

fenyező és mázoló műhelyét
Szent Pál-utca (Bocskai-tér sarok.)

Elvállalok a szakmámba vágó mindenféle munkát, u. m.: bútornyezet, vas- és fa-bútorokban, régi bútorok újrafestését bármilyen stílusban, kávéházi berendezéseket u. m.: asztalok, székek, rúcsasztalok, lámpériák, fogasok, csillárok

bronzirozást

éjjeli szekrényeket, mosdókat, fűdőkádákat, bármilyen márvány utazókat ton- és viasz-munkákat, ton- és frész-színecen, szajolika utazókat, díszítéseket, floderozást (erezést) bármilyen fémházzal u. m.: (tolgyfa, diófa, trachozoni, paliszander, javor, cirbl, stb.) konyhaberendezéseket, konyha és fűdőkádák felfényezését és festését bármilyen színben, ajtókat, ablakokat és portálokat, fűtőberendezéseket a legjobb és legmodernebb stílusban, jutányos árak mellett készítetek. — Kivánatra bármikor a hához megyek — Vidéki munkákat is elvállalok. — Becses pártfogásáért esedezve, vagyok kiváló tisztelettel

2227 **Rubits Gyula**

Kenderessy László

asztalos mester

Arad, Deák Ferenc-utca 33.

II. udvar.

Elvállalok: Épület, butor, portál, iroda és boltberendezést

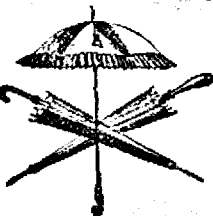

Jelzőlog, váltó és **kölcsönök** tisztvisele

legelőnyösebben eszközöl 1513
Vig Lajos

hitelközvetítő irodája
Arad, Árpád-ter 5. sz.
Városi és megyei telefon 671.

Új ernyő és fűző üzlet
Aradon, Andrassy-tér 20.
(A temesvári ernyőgyár fiókja.)

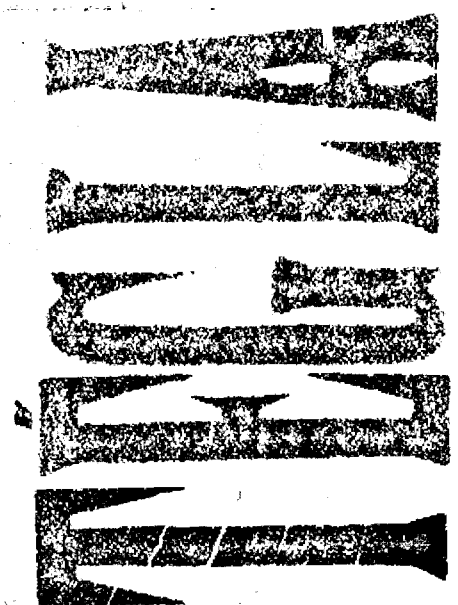
Van szerencsém úgy a városi, mint a vidéki ur-hölgyek szives figyelmét felhívni modernül berendezett

ernyő és francia különleges: égi fűző ós raktáramra.

Szolid és pontos kiszolgálás! Szabott árak!

Javítások és áthuzások leggyorsabban készítetek.

Szives pártfogást kér 1915
Merkler Soma.

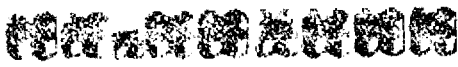

Pollak Sándor

törkemence téglyárában
Mikalán.
Gyári telefon 515. Városi telefon 206
Lakás: Erzsébet-körút 37.

Telefon 633.
FISCHER ARMIN
szobafestő és mázoló.
Vörösmarthy-utca 3.

A legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelű elvállal munkákat úgy helyben, mint vidéken. 1371

Három fontos cikk valamennyi kartonon kívül

KLÁR szén, mész és műtrágya
Szén
belföldi, pora z és karvint szén, debreceni, kassai és miskolci légtiszta kőszén, estrani, karvint és zabréz banya-kőszén, kovács-szén.

Mész
bármegyei, földi, rev. herádólyki, fával égetett, árapos, kőmentes, gen szapora mész.

Műtrágya
szárazított, kiváló hatású, legelőnyösebb légtiszta, trág a szőlő, dohány, répa, tengeri, csalamádé, pillangósok stb.

KLÁR ANDOR cég
bank- és áruüzlet, műszaki iroda
Távirat: **DEBRECEN.** Telefona: 145.
Klár Andor.

Pénzklár
Bank osztály:

Törlesztési kölcsönök, parcellázás, Fina irrozások
Műszaki osztály:

Méterek, gépek, teljes gyári berendezések. Műszaki cikkek. Olaj, Nyersolaj.

Kedvező fizetési feltételek! 5498 Pontos, előzékeny kiszolgálás.

Hair regenerator
Ártalmatlan készítmény, mely az ősz hajnak eredeti színét adja vissza. Nem festék, hanem a gyökerekre ható készítmény, melytől a haj puha selyem fényű és ugyanolyan színű lesz, a minő az eredetileg volt, korpaképződés megszűnik, ugyisint a haj hullása is, nem piszkol.
Ára 2 korona. 351
Földes Kelemen
gyógyszerésznél.

BENKŐ JÓZSEF
mű- és épületlakatos

Arad, Fejsze-utca 39. sz.

Van szerencsém a becses közönség tudomására hozni, hogy külföldi tanulmány utamról visszaérkeztem és műhelyemet újra megnyitottam. Azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legmagasabb igényeket is kielégíthetem. Elvállalok minden lakatos szakmába vágó munkák elkészítését. Vaskapuk és kerítések, e-kély és lepcsőrácsok, sirkerítések, sirbolt ajtók, mindennemű vasajtók, ugyisint épületajtók és ablakok felvasalását, portálok és napellenzők készítését és javítását, merlegek készítését és javítását.

Javításokat olcsón és gyorsan eszközölök. Kérem a becses közönség támogatását.

Kiváló tisztelettel **Benkő József,**
mű- és épületlakatos. 190

Egy jó erkölcsű mű tanulókat felvételik.

Megerkeztek a nyári divat újdonságok!

Brunner Béla

nyári divat és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20.

Vörösmarthy-utca sarok, gróf Nadasdy-palota.

Ajánlja dusan felszerelt árurakárát, hol a legszebb és legdivatvaabb kalapok, ingek, gallérok, kényes, nyakkendők, keztük, zsebkendők, harisnyák, sátabotok és asóernyők, stb. kaphatók.

Nagy választék szima és Panama kalapokban!

Divatújdonság angol és francia stílusban különlegességeiben.

Kamerli J. pécsi keztükgyár fákartara

Olcsó árak Pontos kiszolgálás

vidéki megrendelések azonnal szakszerűen.

Kuhl Mihály ruha-műfestő és vegytisztító intézete.

Intézet: Aulich Lajos-utca 13. szám. **ARAD.** Üzlet: Deák Ferenc-utca 39. szám.
Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek megfelelő **RUHA-MŰFESTŐ és VEGYTISZTÍTÓ-INTÉZETET NYITOTTAM,**
amelyben elvállalok minden a szakmába tartozó festést és tisztítást. Női, urfi és egyenruhákat, valamint selyem, bársony, plüss, szövet, batizt, csipkék, tül, crepe, keztük, szőrme-neműk, muffok, báli-telapok, szőnyegek, futók, asztal és ágyszerítők, tunisz és csipekfűgönyök, napernyők, arany, ezüst és gyöngyhímzések stb. bármely díszrel minden bontás nélkül festetek és tisztítatnak. Jutányos árak. Pontos kiszolgálás. Postai megrendelések gyorsan és lelkiamerettel teljesítetek. — A n. é. közönség szives jóindulatába és kegyes pártfogásába ajánlom vállalatomat, kérem nagybecsű bizalmával megtisztelni. 1761

Pénzkölcsönöket Rónai Ödön

legelőnyösebb fe. tételek mellett rövid idő alatt kieszközöl

bankbizományi irodája
ARAD, 2047
Kölcsei-utca 3.

jelzálogra, váltóra és tisztviselők részére

Uj női- és férfi szabó műterem.

KATONA LÁSZLÓ

Arad, Szabadság-tér I. sz. a.

Van szerencsém a n. é. városi és vidéki nagyközönség b. figyelmét felhívni ujonnan megnyilt

női és férfi szabó műtermemre,

hol minden e szakmába vágó munkát legizlésebben s legelőnyösebb ár mellett elvállalok.

Szives pártfogásért esedezik
Katona László,
női és férfi szabó, Szabadság-tér
1. szám alatt. 2028

Veszek

uraságoktól viselt nyári és téli férfirubákat, utazó bundákat, háló, ebédlő és más butorokat a legmagasabb áron veszek és eladok. — Kivánatra vagy levélbeli megkívárra házhoz is megyek.

Menczer Márto

Arad, Árpád-tér 5. sz.

(Izr. templom-épület.) 2531

Kérem a cégre ügyelni!!

Julius I-én

életbe lép az új bortörvény!

Bornylvántartási

könyvek

üzetek és nyomtatványok jutányos árban kaphatók

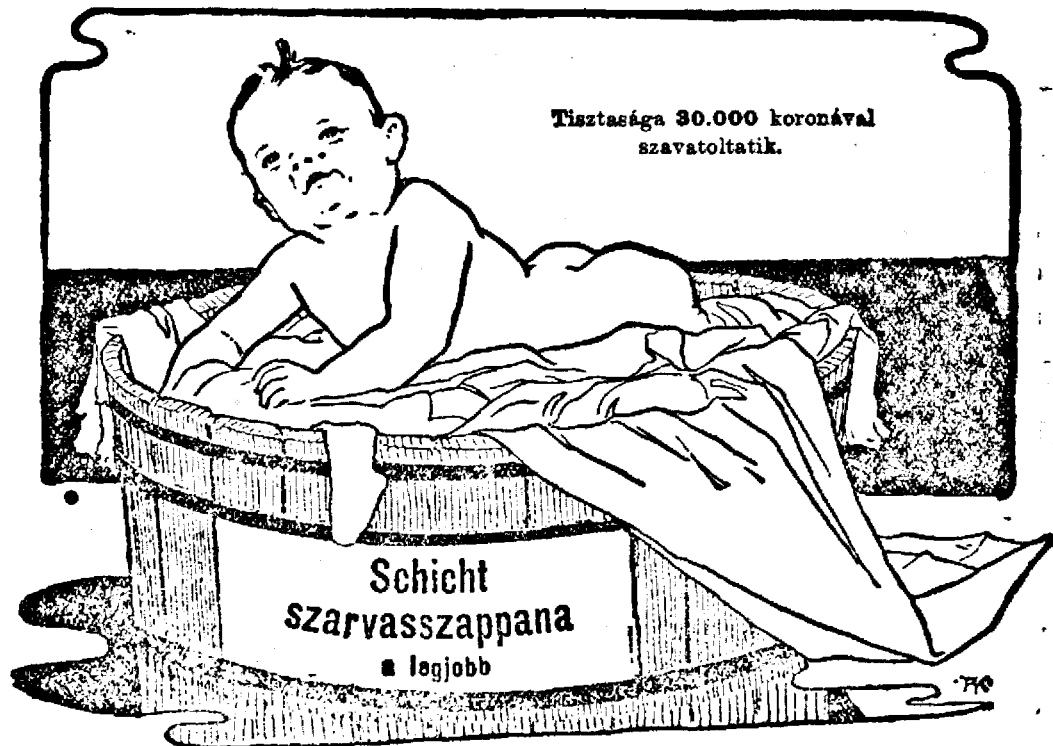
Pichler Sándor

papíros, írószér és üzleti könyv raktárban

Arad, Szabadság-tér I.

Telefon 308. sz. 2647

5892 II.

Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

Schicht Szarvasszappana a legjobb

Schicht SZARVAS jegyű szappanát rendkívüli, kitűnő tulajdonságainál fogva előnyösen használhatjuk minden elgondolható mosási célra: személyes használatra, legfinomabb és durva, fehér és színes vászonneműek mosására, konyhaedények, bútorok, aszonygek, háziállatok tisztítására stb. stb. A legjobb kiválasztott nyersanyagokból lesz előállítva.

lás
t év

LLA
Gummi kö-
önlegesség
udomány mai
sa színt de
nyitott leg-
létező
1925-27
ató az
de
rá

152
Ara licenconként
4, 6, 8, 10 korona.

Engelhardt-féle Chassalla Sandalok

hölgyek, urak és gyermekek részére 2095

tennis cipők

kizárólagosan

Weinberger János cipő áruházában kaphatók.

As elárutó helyek kimutatásáért, árjegyzéket és eredeti propaganda reklámot ingyen küld az OLLA gummigyár Wien II/124. Praterstrasse No. 57.

Rheuma

és köszvényben szenvedőknek készséggel díjmentesen tudatom, hogy hogyan szabadultam én teljesen meg az én gyötrő, fájdalmas szenvedéseimtől. 5943

Carl Bader, Illertissen (Bayern.)

Klein Testvérek

Villany- és vízvezeték-berendezők, kerékpár és varrógép nagy javító-műhely

Arad, Hunyadi-utca 12. szám.

Elvállalunk:

villanyvilágítás, telefon, villámhárító, tűz és vízjelző-készülékek berendezését, továbbá e szakmába vágó javításokat olcsón és pontosan eszközünk.

Vízvezeték, légszesz, acetelin, fürdő-szoba, kloset berendezéseket, ugyszintén javítások a leggyorsabban készülnek.

Mindennemű bádogosmunkák elvállaltatnak jótállás mellett.

Házak évi jókarban tartása elvállaltatik. 2631

Hydraulikus sajtók

Arany érem

Szeged 1899

Arany érem

Budapest 1899

Arany érem

Pozsony 1902

és sok egyéb legmagasabb kitüntetésekkel

hydraulikus sajtóért.

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben

Mayfarth Ph. és Ta., Bécs, II,

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben. 1688

Képes árjegyzékek ingyen es bermentve. Megrendelések idejekorán kéretnek

szőlő- és gyümölcsnemű sajtóására a nagy üzem számára, 2 kitalható kosárral vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat kezeltetésre Herculesnyomór-szerkezettel, fa, vagy vastányérral.

Gyümölcs- és szőlő-örloket,

bogyózógépeket,

gyümölcs-aszáló-készülékeket

SZEPLŐK ÉS MÁJFOLTOK ELLEN

használjon eredeti Kárpáti-féle

451

● ● ● ● Benzoetej-Cremet és Benzoetej-Szappant ● ● ● ●

mert ez az egyedüli ideális kéz- és arcbőr-finomító. Pár nap alatt eltüntet szeplőt és minden bőrtisztatlanságokat 6 adag rendelésnél franco. Kapható a készítőnél **Kárpáti János gyógyzertárban Arad, Boros Béni-tér 15.** Továbbá droguistáknál és illatszér üzletekben Aradon. — Budapesti főraktár: **Török József gyógyszerháza, Király-u. 12.** Mászt ne használjon és ne fogadjon el, csak az eredeti Kárpáti-féle **Benzoetej-kremet, ára 1 kor. és Benzoetej-Szappant, ára 70 fill.**

Utánzatoktól óvakodjunk.

APRO HIRDETÉSEK.

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók és gyűrűk, aranyláncok, mindenféle ékszereket ezüstneműeket kiváltak és vesznek. Farkas Streicher Arad, Tökölly-tér 1. 1771

Szöke,

közép magas, szépnek mondott római katolikus, üzlettel rendelkező intelligens iparos fiatalember házasságra lépne 28 éven aluli fess nővel. Kaland kizárva. Csakis komoly levelek (Szöke 25) jeligére e lap kiadóhivatalába. 2634

Margit-utcában

2 háztelek. 500 □-ól — 31 méter utcai vonallal azonnal eladó. Öle 8 60 kor. Értekezhetni Rákóczy-utca 10. sz. a. 2626

Okleveles gyermekkereső

ajánkozik gyermekek mellé azonnali belépésre. Cim a kiadóhivatalban. 2628

Üzlethelyiség kiadó

november 1-re, József főherceg-ut 9. szám. Értekezhetni a Wild-féle cukrászdában. 2581

Jó karban lévő

pedálos cimbalom 100 koronaért eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2630

Gyermektelen özvegy részére

modern 2 3 szobás utcai lakást keresek legkésőbb november 1-re. Ajánlatokat lakás címen kérek a kiadóba. 2629

Varrónó

kerestetik Mezőhegyesre. Bővebb utbaigazítást nyújtanak Ujaradon, Fő-utca 1. szám. 2631

Pianino,

jókarban, költözés végett jutányosan eladó. Bercsényi Miklós-utca 9. sz. 2635

Vidéki városban

ház nagy gyümölcsös kerttel, hol jóforgalmu vegyeskereskedés is van, mindennemű joggal és korcsmával, más vállalat miatt, előnyös feltételek mellett azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2636

3 vagy 4 polgári iskolát

végzett fiúk felvétetnek havi 30 korona fizetéssel Münz I. uri dívat üzletében, Aradon. 2481

Nyolcadik

realista helyben vagy vidékre korrepetitornak ajánkozik. Cim a kiadóban. 2579

Első, második kereskedelmistát

pótvizsgára előkészít III. kereskedelmista. Cim a kiadóban. 2591

Kézvezetőnők,

gazdasszonynak ajánkozik középkorú nő. Tudakozódhatni Eötvös-utca 6., emelet. 2588

Eladó szőlő

Magyarádon, nagyuri hegyen, circa 6—7 hold, egészben termő, szilárd anyagból készült jó karban lévő épületekkel, pincével, idei termésel, összes szüretelési eszközökkel, felszereléssel, butorzáttal, körülbelül 4000 M. új tölgyfa szőlőkaróval. Bővebb felvilágosítást ad Lewieczky Tivadar megyei árvaszéki ülnök Aradon. 2314

Diaphania

(ablaküveg-papír) legújabb mintákkal nagy választékban kaphatók Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 173

Eladó ház.

Paulison a motoros megállóhely közelében 3 szoba, konyha, üvegezett folyosó, üzlethelyiség és konyhakerttel, melléképületekkel szabad kézből eladó. Ugyanott üzletberendezés és áraktár eladó. Bővebbet Vas Gyula kereskedőnél, Paulis 290. sz. 2450

Sarok szatócsüzlet,

mely 50 éve áll fenn, italmérés és dohányárúvitással más vállalat miatt átadó. Cim a kiadóhivatalban. 2491

Sürgősen eladó magánlak

6 szoba, fürdőszoba, nagy kert. Tökölly Imre-utca (Halász-utca) 45 sz. 2551

Jzr. fia internátus Arad.

Az összes iskolák közelében felállított intézet, megnyílik szept. 1-én. Háló-, tanuló- és éttermei tágasak. Ellátás, gondos nevelés, szakszerű felügyelet biztosított. Magán tanulók is felvétetnek. Tájékoztatót küld bérmentve minden felvilágosítást megad Steiner Jakab okl. tanító, Gurahoncz. Aug. 1-től Arad, Kápolna-utca 28 2521

Angol vagy német beszédet

vagy német keresk. levelezést tanít tökélyig postán, személyes érintkezés nélkül havi 3 koronaért Örfi nyelviskolája Aradon. 2511

Fényképészeti cikkek.

Bármily gyártmányu fényképező gépeket előnyös részletfizetésre. Fényképészeti lencsék bármely minőségben, s az összes fényképészeti kellékek és újdonságok rendkívül előnyárban. Bloch H. papírkereskedése és könyvnyomdája. Fényképészeti cikkek gyári raktára. Telefon 126. sz. 600 oldalas árjegyzék kívánatra ingyen. Vidéki rendelésekhez részletes használati utasítás és újdonságok ismerttetése lesz mellékelve. 1215

Papirkalapoknak

való krepp- és selyempapírok nagy választékban. Aradi felvételi és egyéb képes levelező-lapok nagyban és kicsinyben. Irodai cikkek, valamint üzleti könyvek kitűnő minőségben. Névjegyek és nyomtatványok. Egész könyvtárak vétele. Kerpel Izsó könyv- és papírkereskedése Aradon. Telefon 385. 262

Egy csinos,

fiatal leány cukrászdába elárúsító-nőnek felvétetnek. Cim a kiadóban. 2611

Helyi ügynök

kerestetik óvadékkal, ki helybeli fűszerkereskedőknél jól van bevezetve; ugyanott nagy keresetre tehetnek szert jó megjelenésű urak. Cim a kiadóhivatalban. 2622

Kézimunka

mütermünkben fizető és tanuló leányok felvétetnek. Weisz és Benjamin. 2609

Eladó ház

Világoson, Fő ut 126. szám 11000 koronaért szabad kézből azonnal eladó. Bővebbet Kolozi Lajosnál Arad, Sarló-utca 20. 2538

Intelligens kisasszony

négy éves gyermek mellé kerestetik. Ajánlatok „G. L.” jeligével a kiadóhoz kéretnek. 2642

Jllés utca 51. a számu

új ház 3 szoba és mellékhelyiséggel jutányosan eladó. 2639

Egy-két fiatalember

teljes ellátásra elfogadtatik. Cim a kiadóban. 2640

Használt üres hordók

megvételre kerestetnek. Cim a kiadóhivatalban. 2578

Keresünk

egy magyar-német levelezőt, ki gyors és gépirásban jártas. Írásbeli ajánlatokat K. T. jeligével továbbít a kiadóhivatal. 2608

Német nevelő

kitűnő bizonyítványokkal a házi-asszony kíségetésére, vagy 6 éven felüli gyermekek mellé állást keres. Ajánlatokat „Nevelő” jeligével a kiadóhivatal továbbít. 2577

Diamant Jenő

épület- és disztribúciós.

Műhelye és

kész áru raktára: Kazinczy-utca 1. (Polgári Hivatal szomszédjában.)

Használt

görpályaanyag

megvételre kerestetik. Ajánlatok „Jutányos” jelige alatt BLOCKNER I. hirdető irodájába, Budapest, IV. Sütő-utca 6 kéretnek.

Kiadó.

A Széchenyi utca 1. sz. bérház II. emeletén a Városháztérre nyíló I. erkélyes terem, 5 utcai szoba és mellékhelyiségekből álló

sarok lakás,

mely jelenleg a m. kir. folyam-mérnökség hivatali helyiségeül szolgál, 2641

f. évi november 1-től kezdve

kiadó.

Weitzer János-utca 17. sz. alatt nyílik meg

az üveg és porcellán

FESTÉSZET.

Elvállalunk

üveg vagy porcellánkészletek kiegészítését, monogramok, címerek, bármely táj vagy látkép, arcképeket, utóbbi sarkövekre is alkalmazhatókat, finomabb és egyszerűbb kivitelben.

Felvilágosítást Perimutter Ignác porcellán- és üvegkereskedés (Tökölly-tér) is készséggel szolgál. — A nagyérdemű közönség becses pártfogását kerik, kiváló tisztelettel 2555

Perimutter és Bahnert.

Az Aradi Munkaadószövetség

Tanoncközvetítő Intézete.

Hivatalos helyiség: Ipartestület.

Hivatalos órák: 9—12-ig, 3—5-ig.

Tanoncokat keresnek:

- Nyolc általános tanoncot.
- Három kártyatanoncot.
- Két képfaragó tanoncot.
- Három kádár tanoncot.
- Két hentes tanoncot.
- Két szabó tanoncot.
- Két hadosztály tanoncot.
- Egy szobafestő tanoncot.
- Egy órástanoncot.
- Egy csizmadiatanoncot.
- Egy kőműves tanoncot.
- Egy szapanyag tanoncot.
- Egy léstanoncot.
- Egy páncéltanoncot.
- Két fűszerkészítő tanoncot.
- Négy kőműves tanoncot.
- Egy timár tanoncot.
- Két harangöntő tanoncot.
- Egy molnár tanoncot.

ÖSSZES KERESLET 39 TANONC.

Tanoncra ajánkozik:

Lakatosnak: hat.

Szabónak: egy.

ÖSSZES KINÁLAT 7 TANONC.

Elhelyeztetett a folyó héten: 4 tanonc.

Kasza Géza,

ügyvezető titkár.

2478

FISCHER SIMON Nagyáruháza

Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt

305

meglepő olcsó árjegyzéke.

Fr. 1.55
Selyem
Ernyő

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
következő olcsó árban lesznek elárúsítva
1 drb. gyermek ernyő ... 50.—, 95 kr.
1 drb. női fekete napernyő ... 1.25 kr.
1 drb. férfi és női selyemernyő ... 1.75 kr.

Páratlan
olcsó
árak!

Fr. 1.45
Madepulán
Ing

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
A legfinomabb fehér madepulán puha
mellű férfi ingek, meglepő olcsó ár, da-
rabja forint 1.45-ert kaphatók.

Páratlan
olcsó
árak!

53 krajcár
Flor
Harisnya

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Óriási mennyiségű alkalmi vétel férfi,
női és gyermek harisnyak érkeztek és
bámulatos olcsó árban lesznek elárúsítva.

23 krajcár
Batiszt
Zsebkendő

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Óriás nagy zsebkendő vétel folytán
lesznek a legegységesebb angol színes
batiszt zsebkendők 40 krajcár helyett
csak 23 krajcárért elárúsítva.

45 krajcár
Szalmakalap

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Girardi szalmakalapok, férfi, fiú és gyer-
mek részére már 45 krajcártól kezdve
kaphatók.

75 krajcár
Selyem
Nadrágtartó

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Jelenleg, ameddig a készlet tart, lesz-
nek elárúsítva, finom selyem nadrágtar-
tók 75 krajcárért.

98 krajcár
Bőr
Keztyű

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
A legfinomabb női és férfi prágai glaché
bőrkeztű fekete, fehér és színes csak
95 krajcárért lesznek elárúsítva.

Fr. 1.45
Angol
Sephir ing

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Ritka alkalmi vétel folytán lesznek a
legfinomabb és legegységesebb színes in-
gek, a melyeknek az értéke frt. 2.50.
csak frt. 1.45-ert elárúsítva. Ez a
cikk különösen figyelemre méltó.

Fr. 1.25
Nyári
Sporting

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Sikerült nagy vétel folytán dupla gallé-
ros férfi ing frt. 1.5. Színes sephier
sporting frt. 1.45. Nyerselyem vászon
tenisz ing meglepő olcsó ár frt. 1.75.

50 krajcár
Sport
Sapka

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Férfi, fiú és gyermek sport sapkák fi-
nom szöveteiből 35, 50 és 75 krajcár.

45 krajcár
Selyem
Keztyű

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
A legjobb minőségű chapselyem férfi és
női keztyűk 45 krajcárért lesznek el-
árúsítva.

38 krajcár
Selyem
Nyakkendő

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Óriási választékban tiszta selyem nyak-
kendők elegáns színekben, drbja 38,
45 és 50 krajcár. 3 darab elegáns se-
lyem batiszt nyakkendő 55 krajcár.

45 krajcár
Elegáns
Sétabot

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Óriási választékban a leg-
újabb sétabotok . . . 45, 75 kr.
Vasbot bőrrel áthuzva . . . 95 kr.
Acel bot nikkel fogóval . . . 125 kr.

95 krajcár
Francia
Batiszt nadrág

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Finom rövid francia batiszt alsó nadrág
darabja 95 krajcár. — Jó minőségű
Köpper alsó nadrág színes, hímzeve.
reklám ár 95 kr.

Utazó cikkek nagy választékban a
legolcsóbb árban.
Bőröndök Utazó készlet
Kézitáska Haj kefék
Ernyő-tok Ruha kefe

19 krajcár
Színes
Manschetta

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
A legszebb színes mintázott jó mosó és
jó minőségű Manschetták parja 19 kr.-ert
lesz eladva.

Nagy választék bőrárúkbán!
Női kézitáska Dohánytárca
Péncz erszény Cigaretttárca
Papírpéncztárca Szivartárca
Fizetőpincértárca

Fr. 1.25
Nyári
Kalap

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Kitünő jó nyári Loden strapa kalap
frt. 1.25 és 1.50.

Gyermekkosziból gyári raktár Fischer Simon Nagy Áruházában minden elkép-
zelhető kivitelben és legolcsóbb árban kaphatók. 5 forinttól kezdve 50 forintig.